

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Πτυχιακή εργασία

**Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση:
Δοκιμαστική εφαρμογή και μελέτη αποτελεσμάτων**

Του φοιτητή
Σκαφίδα Αλέξανδρου
Αρ. Μητρώου: 001559

Επιβλέπουσα καθηγήτρια
Σιάκα Κέρστιν

Θεσσαλονίκη 2013

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια των σπουδών μου, στο τμήμα Πληροφορικής του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης εκπονήθηκε πτυχιακή μελέτη με θέμα: Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση: Δοκιμαστική εφαρμογή και μελέτη αποτελεσμάτων. Η εργασία είχε διάρκεια ενός ακαδημαϊκού εξάμηνου και πραγματοποιήθηκε από τον Ιανουάριο 2013 και ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν να διερευνηθούν οι έννοιες κοινωνικά δίκτυα και κατά πόσο χρησιμοποιούν οι φοιτητές τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης στην εκπαίδευση.

Η πτυχιακή εργασία έχει δυο σκέλη στο πρώτο γίνεται αναφορά για το Διαδίκτυο και την εξέλιξη της τεχνολογίας μέσου αυτού, επίσης αναλύεται η έννοια της κοινωνικής δικτύωσης και αναφέρονται τα δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα παγκοσμίως. Έπειτα αναλύεται η διαδικασία της έρευνας και γίνεται μια προσπάθεια παρουσίασης και ανάλυσης των αποτελεσμάτων της.

Η έρευνα διεξήχθη σε φοιτητές του Τμήματος Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης στο μάθημα πληροφορική το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2012 - 2013.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εξέλιξη του Διαδικτύου και τα εργαλεία του WEB 2.0 έχουν φέρει στο προσκήνιο νέες εφαρμογές που εξυπηρετούν τη διαδραστική ανταλλαγή πληροφοριών. Αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της δεύτερης γενιάς του Διαδικτύου αποτελούν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης. Πρόκειται για ένα σύνολο από εργαλεία που υποστηρίζουν την κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των χρηστών και δίνουν στους χρήστες τη δυνατότητα να δημιουργήσουν, να μοιραστούν, να αξιολογήσουν και να αντιληφθούν όλον τον όγκο της πληροφορίας που βρίσκεται στο σημερινό Διαδίκτυο. Κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook, το Twitter τα Blogs, το YouTube κ.α., χρησιμοποιούνται πλέον καθημερινά.

Δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι τα κοινωνικά δίκτυα έχουν εισβάλει και στην εκπαίδευση και έχουν αναπτύξει την δική τους δυναμική. Οι εκπαιδευτικές εφαρμογές των υπηρεσιών Web 2.0 διαμορφώνουν ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον για μαθητές και διδάσκοντες στη βασική, τριτοβάθμια και στη διά βίου εκπαίδευση. Η ένταξη νέων εργαλείων, όπως blogs, Wikis, Skype κ.α στην εκπαίδευση κάνουν εκπαιδευτικούς και μαθητές να δουν την εκπαίδευση με διαφορετικό μάτι.

Το αντικείμενο αυτής της εργασίας είναι να περιγραφούν τα αποτελέσματα μιας μελέτης των κοινωνικών μέσων δικτύωσης που χρησιμοποιούν φοιτητές από το Τμήμα Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΑΤΕΙΘ. Σκοπός της έρευνας ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο χρησιμοποιούν οι φοιτητές τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης στην ζωή τους, πόσο χρόνο δαπανούν για αυτά και αν τους έχουν φανεί χρήσιμα στο τομέα της εκπαίδευσης τους. Αρχικώς αναλύεται η έννοια κοινωνική δικτύωση και παρουσιάζονται τα δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα στο παγκόσμιο ιστό. Τέλος αναλύονται τα αποτελέσματα της έρευνας και αναφέρονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν.

ABSTRACT

The Web progress and Web 2.0 have brought up new applications that serve the interactive exchange of information. Social Networks play an important role during the second generation of Internet. They provide social interaction between members, as long as the ability to create, share, criticize and realize the amount of information that can be gained from the Web today. Social networks such as Facebook, Twitter, Blogs, YouTube etc. are widely used nowadays.

We cannot ignore the fact that Social Networks have introduced themselves to education and they seem to gain more space. Web 2.0 educational applications have designed a new environment for both teachers and students, not only at basic but also at higher education and lifelong learning. Blogs, wikis, Skype and more networks may let both have another view for education process.

The subject of the project is to investigate and describe the results of a research concerning the students of Esthetic and Cosmetology of Alexander Technological Educational Institute of Thessaloniki, about Social Networks. The research is aiming to find out if the students use them, how long they spend using them and how important for their education they consider them. Firstly, social networking is analyzed and there is a reference to the most popular social networks. Then, the results of the research and its conclusions are described.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την πραγματοποίηση αυτής της μελέτης ήταν αναγκαία η συνεργασία μου με ανθρώπους, στους οποίους χρωστάω ένα μεγάλο ευχαριστώ.

*Θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτρια της πτυχιακής μου μελέτης, κύρια **Σιάκα Κέρστιν** την οποία η βοήθεια ήταν σημαντική για την ολοκλήρωσή της. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω και τους φοιτητές για την βοήθεια τους στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ABSTRACT	4
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	5
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	6
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	10
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	10
1.1 Η χρήση του διαδικτύου στην σύγχρονη κοινωνία	10
1.2 Τα θετικά και αρνητικά του διαδικτύου	13
1.3 Η εισβολή του Διαδικτύου στην γνώση	14
2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	17
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ.....	17
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	17
2.1 Τι είναι Κοινωνικό Δίκτυο και Κοινωνική Δικτύωση	17
2.1.1 Ιστορική αναδρομή	18
2.2 Κατηγοριοποίηση κοινωνικών δικτύων.....	21
2.2.1 Κατηγοριοποίηση κατά Bard.....	22
2.2.2 Κατηγοριοποίηση κατά Zhang	23
2.2.3 Κατηγοριοποίηση με βάση τις δυνατότητες τους (Owyang)	24
2.3 Οφέλη και κίνδυνοι.....	24
2.4 Το WEB 2.0.....	27
3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	30

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	30
3.1 Δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα	31
3.2 Ιστοσελίδες κοινωνικών δικτύων	33
3.2.1 Facebook	33
3.2.1.1 Facebook στην εκπαίδευση	34
3.2.2 Twitter	37
3.2.2.1 Το Twitter στην εκπαίδευση	37
3.2.3 LinkedIn	39
3.2.3.1 LinkedIn και εκπαίδευση	40
3.2.4 Google Plus +	41
3.2.4.1 Το Google plus + στην εκπαίδευση	42
3.3 Blogs	43
3.3.1 Τα Blogs στην εκπαίδευση	45
3.4 Κοινωνικά δίκτυα οπτικοακουστικού υλικού	46
3.4.1 YouTube	46
3.4.1.1 Το YouTube στην εκπαίδευση	47
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	48
4 ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	49
ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑ	49
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	49
4.1 Μέθοδος έρευνας	49
4.2 Αποτελέσματα έρευνας	50
4.2.1 Ανάλυση απαντήσεων.....	53
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	54
5 ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	55
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	55
5.1 Συμπεράσματα έρευνας	55
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	58

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Εικόνα 1: Παγκόσμιο δίκτυο σύνδεσης.....	11
Εικόνα 2: Gadget της εποχής μας.....	12
Εικόνα 3: Κοινωνικά δίκτυα	18
Εικόνα 4 : Εξέλιξη των Ιστοσελίδων Κοινωνικής Δικτύωσης.....	20
Εικόνα 5: Κοινωνικά μέσα δικτύωσης κατά Bard.....	22
Εικόνα 6: Αρχική σελίδα Facebook.....	34
Εικόνα 7: Πλατφόρμες κατασκευής blog	43
Εικόνα 8: YouTube.....	46
Εικόνα 9: Κοινωνικά δίκτυα που χρησιμοποιούν.....	50
Εικόνα 10: Λόγοι εγγραφής σε ένα κοινωνικό δίκτυο.....	51
Εικόνα 11: Κοινωνικό δίκτυο που χρησιμοποιούν στην εκπαίδευση τους...	52

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media) και τα κοινωνικά δίκτυα (social networks) κερδίζουν με ιλιγγιώδης ρυθμούς όλο και περισσότερους χρήστες. Στόχος την εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης γενικά και τον δυνατοτήτων τους μέσα στο τομέα της εκπαίδευση.

Τα διαδικτυακά κοινωνικά δίκτυα μπορούν να παρέχουν πολλά υποσχόμενους επίσημους και ανεπίσημους τρόπους μάθησης, συμπληρωματικούς της σχολικής εμπειρίας.

Στο πρώτο κεφάλαιο, αυτής της πτυχιακής μελέτης, γίνεται αναφορά στην επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων και στο σύγχρονο τρόπο ζωής.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο όρο κοινωνική δικτύωση, παρουσιάζονται τα οφέλη τους και διαφορές κατηγοριοποιήσεις των κοινωνικών δικτύων.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα και παρουσιάζονται πιθανόν τρόποι χρήσης τους στην εκπαίδευση.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έρευνα που έγινε σε ένα δείγμα από φοιτητές του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης και αναλύονται τα αποτελέσματα της.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται μια ανάλυση από την έρευνα και αναγράφονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων.

Τέλος ακολουθεί η βιβλιογραφία ελληνική και ξένη που αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία.

1 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Διαδίκτυο είναι το μεγαλύτερο επικοινωνιακό δίκτυο που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου υπολογιστή.

Στο παγκόσμιο αυτό δίκτυο μέσω του οποίου συνδέονται υπολογιστές και γενικά δίκτυα υπολογιστών που είναι εγκατεστημένα σε πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες, επιχειρήσεις, ιδρύματα και οργανισμούς και επιτυγχάνεται η επικοινωνία μεταξύ τους. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την ολοένα αναπτυσσόμενη ψηφιακή τεχνολογία, έχει δημιουργήσει μια τεράστια αγορά γνώσεων, πληροφοριών και υπηρεσιών.

Στην ενότητα αυτή θα δούμε την ανάπτυξη του Διαδικτύου με την χρήση της τεχνολογίας, τα πλεονεκτήματα και την χρησιμοποίηση του στην σημερινή εποχή του 21^{ου} αιώνα.

1.1 Η χρήση του διαδικτύου στην σύγχρονη κοινωνία

Το Διαδίκτυο είναι ένα ανατροφοδοτούμενο φαινόμενο που εξαπλώνεται με πάρα πολύ γρήγορους ρυθμούς όπως συνέβη στο παρελθόν με το τηλέφωνο, το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση. Στην εποχή μας τείνει να εξελιχθεί σε βασικό στοιχείο της καθημερινής μας ζωής. Ο ρυθμός ανάπτυξης του δείχνει ότι σύντομα θα είναι τόσο κοινό και διαδεδομένο όσο το ηλεκτρικό ρεύμα και το τηλέφωνο. Σύντομα δεν θα μιλάμε μόνο για ψηφιακή οικονομία αλλά και για ψηφιακή κοινωνία.

Στη σύγχρονη εποχή το Διαδίκτυο είναι σχετικά φθηνό μέσο και αρκετά βολικό, καθώς εξοικονομεί χρόνο, παρέχει ένα ευρύ πεδίο των πληροφοριών και

δίνει την ευκαιρία να επισκεφθεί κανείς σχεδόν οποιοδήποτε σημείο του κόσμου σε μηδενικό χρόνο. Παράλληλα μας δίνετε η δυνατότητα να εργαζόμαστε, να συναλλαζόμαστε προϊόντα με το ηλεκτρονικό εμπόριο, να κάνουμε συναλλαγές με τράπεζες. Υπάρχουν ακόμα πολλές εφαρμογές σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η εργασία και η ψυχαγωγία.

Εικόνα 1: Παγκόσμιο δίκτυο σύνδεσης

Ο κόσμος μπορεί τώρα, με ένα πάτημα του ποντικιού (mouse), να έχει πρόσβαση σε ειδήσεις, ηλεκτρονικά μηνύματα, αγορές και διασκέδαση κάθε ώρα της ημέρας και της νύκτας. Ένας υπολογιστής του Διαδικτύου δεν είναι μόνο μία υπολογιστική μηχανή, αλλά ένα μέσο που μας δίνει την δυνατότητα να επικοινωνήσουμε με την παγκόσμια κοινότητα. Το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (email), η Συνομιλία (chat), η Τηλεδιάσκεψη (Teleconference) και οι Ομάδες Συζητήσεων (Newsgroups) είναι μερικές από τις βασικότερες υπηρεσίες που μας παρέχει το Διαδίκτυο, ώστε να επικοινωνούμε με ανθρώπους από διάφορα μέρη του πλανήτη.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας είναι ένας σημαντικός παράγοντας που βοήθησε στο να διαδοθεί ραγδαία και το διαδίκτυο. Η τεχνολογία βελτίωσε το επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων, βοήθησε τους ανθρώπους να μιλήσουν σε μεγάλες αποστάσεις ή να επικοινωνήσουν σε απευθείας σύνδεση μέσα από έναν εικονικό κόσμο. Με το συνδυασμό επικοινωνίας και τεχνολογίας σήμερα οι άνθρωποι είναι

πιο εξωστρεφείς και οι επιχειρήσεις μπορούν να κάνουν τις διάφορες δραστηριότητές τους πιο γρήγορα και χωρίς καμία προσπάθεια.

Επίσης η κινητή τηλεφωνία (smartphones), οι φορητοί υπολογιστές (Laptop/Notebook), και τελευταία χρόνια οι υπολογιστές ταμπλέτα (tablet) είναι τα πιο διαδεδομένα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Το να έχει κάποιος γρήγορη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης είναι αρκετά μεγάλο πλεονέκτημα. Σήμερα, η επικοινωνία με συσκευές είναι απαραίτητη. Το νεότερο gadget προσφέρει τα καλύτερα αποτελέσματα επικοινωνίας. Για να ζήσει κάποιος μια φυσιολογική ζωή, θα πρέπει να προσαρμοστεί στη νέα τεχνολογία και να βελτιώσει την επικοινωνία του, αλλιώς θα παραμείνει πίσω με όλα τα τελευταία πράγματα και θα παραμείνει μόνος (Haynie and PetersonR, 1999).

Εικόνα 2: Gadget της εποχής μας

1.2 Τα θετικά και αρνητικά του διαδικτύου

Η ανάπτυξη αυτή του διαδικτύου βοήθησε την ανθρωπότητα σε πολλούς τομείς και οδήγησαν στο να κάνει την ζωή μας πιο εύκολη και έτσι εξοικονομήθηκε χρόνος και χρήμα. Η καθημερινότητα και παρουσία του ανθρώπου μέσα στην κοινωνία σε πολλές περιπτώσεις γνώρισε καινούργιους τρόπους λειτουργίας για παράδειγμα:

- ✓ Η οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο εξελίχτηκε, οι διεθνείς αγορές διευκολύνθηκαν, ενισχύθηκαν οι συναλλαγές με το ηλεκτρονικό εμπόριο.
- ✓ Δημιουργήθηκαν νέες μορφές εργασίας μέσω της τηλεργασίας.
- ✓ Δόθηκαν ευκαιρίες σε άτομα με ειδικές ανάγκες για ένταξη στην παραγωγική διαδικασία.
- ✓ Ενίσχυση της πολυφωνίας και του πολιτικού διαλόγου με την μαζική και ελεύθερη μετάδοση ιδεών.
- ✓ Άμεση ενημέρωση για γεγονότα και πολιτικές εξελίξεις σε διάφορες ξένες χώρες.
- ✓ Εξυπηρέτηση των πολιτών χάρη στην αναβάθμιση υπηρεσιών (π.χ. πρόγραμμα TAXIS, ΚΕ.Π.).
- ✓ Τροποποιείται η ψυχαγωγία και η διασκέδαση: ο χρήστης παίζει μόνος του ή με άπειρη παρέα διεθνή δικτυακά παιχνίδια.
- ✓ Μεταμορφώνεται η όψη της παιδείας και του πολιτισμού παρουσιάζονται δυνατότητες απόκτησης γνώσεων, και το διαδίκτυο καθίσταται «θησαυροφυλάκιο γνώσεων» (wikipedia, google).
- ✓ Το *marketing* και η εκπαίδευση πέρασαν σε άλλο επίπεδο.

Παρά τα πλεονεκτήματα του Διαδικτύου στον τομέα της επικοινωνίας, των υπηρεσιών και της πληροφόρησης η χρήση του σε ορισμένες περιπτώσεις εγκυμονεί κινδύνους. Για παράδειγμα:

- ✓ Ο εικονικός αυτός κόσμος του διαδικτύου ενέχει τον κίνδυνο να φτάσει άτομα να οδηγηθούν στο σημείο εθισμού γενικά, αλλά και ειδικότερα στα ηλεκτρονικά παιχνίδια ή στον ηλεκτρονικό τζόγο,.
- ✓ Ο τεράστιος αυτός όγκος πληροφοριών σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να οδηγήσουν στην παραπληροφόρηση.
- ✓ Ενίσχυση καταναλωτισμού και απώλεια ποιότητας ζωής
- ✓ Πάντα ελλοχεύει ο κίνδυνος να απομονωθεί και να αποξενωθεί ένα άτομο από την κοινωνία.
- ✓ Οι ηλεκτρονικές αγορές από άτομα που δεν έχουν τις καλύτερη γνώση μπορούν να δημιουργήσουν αγορά αμφίβολου ποιότητας προϊόντων και μπορεί να φτάσει μέχρι και στην εξαπάτηση τους.

Παρόλο αυτά τα μειονεκτήματα που σε κάποιες περιπτώσεις σίγουρα μπορούν να σε φέρουν αντιμέτωπο με μεγάλο κίνδυνο, υπερισχύει η άποψη ότι το διαδίκτυο έχει εισβάλει σε όλους τους τομείς της ζωή μας. Ένα από αυτούς είναι και η παρουσία του Διαδικτύου και γενικά των Ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εκπαίδευση και στο τομέα της γνώσης.

1.3 Η εισβολή του Διαδικτύου στην γνώση

Το διαδίκτυο δεν είναι πια μόνο πηγή πληροφοριών, διασκέδασης ή εκπαίδευσης. Είναι οι νέοι ορίζοντες στην γνώση, την επικοινωνία και την πληροφόρηση σε ένα συνεχώς εξελισσόμενο τόπο και τρόπο άμεσης ανταλλαγής πληροφοριών. Με την εμφάνιση του διαδικτύου δημιουργήθηκε η ανάγκη των νοητών δικτύων που σχημάτισαν κάθε είδους κοινωνικές σχέσεις (επαγγελματικές, φιλικές, οικογενειακές, ερωτικές, ιδεολογικές κ. ά.). Πλέον στην εποχή μας μέσω των υπολογιστών και του διαδικτύου είναι δυνατή η συγκέντρωση, η ταξινόμηση, επεξεργασία και αρχειοθέτηση της γνώσης και συνεπώς δημιουργούνται οι συνθήκες εύκολης πρόσβασης για κάθε ενδιαφερόμενο.

Ιδιαίτερα το διαδίκτυο με την ευκολία που παρέχεται από την διασύνδεση όλων των ηλεκτρονικών υπολογιστών εξασφαλίζεται η γρήγορη και εύκολη περιπλάνηση σε παγκόσμιες βάσεις δεδομένων, καθώς αποκτάμε πρόσβαση σε

αποθήκες πληροφοριών και υλικό άριστης μελέτης και έρευνας. Είναι άκρως ελκυστική, ευχάριστη και ενδιαφέρουσα η διαδικασία ανεύρεσης πληροφοριακού υλικού που μπορεί να αντληθεί μέσα από μια προσωπική ερευνητική διαδικασία. Ο χρήστης του διαδικτύου μπορεί να εισχωρήσει σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες με ατέλειωτη θεματική ποικιλία, να του παρέχεται γρήγορη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, να επικοινωνεί με επιστήμονες σε όλο τον κόσμο έτσι ώστε να εμπλουτίζει τις γνώσεις του με καινούργια εφόδια.

Η δυνατότητα αξιοποίησης που μας δίνετε από τις τεχνολογικές εφαρμογές είναι λογικό να εισβάλει και στον σχολικό χώρο διευρύνοντας τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές μεθόδους. Μπορούν πλέον να εφαρμοστούν προγράμματα διδασκαλίας που θα παρακινούν και θα υποστηρίζουν τον μαθητή μέσω της αναζήτησης της πληροφορίας σε παγκόσμιες τράπεζες δεδομένων (βιβλιοθήκες, αρχεία, ερευνητικά κέντρα, μουσεία) να είναι μια καινούργια και αξιόπιστη πηγή γνώσης. Το διαδίκτυο άλλωστε λειτουργεί ως εποπτικό μέσο περιορίζοντας την μηχανιστική εκμάθηση, γεμίζοντας με παραστάσεις την σκέψη του μαθητή και παρουσιάζοντας την μάθηση σε μια νέα μορφή δίνοντας της παιγνιώδη χαρακτήρα καθώς συνδυάζει εικόνα, ήχο και καλύτερη οπτική επαφή. Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό που προστίθεται είναι και η διδασκαλία εξ' αποστάσεως.

Όλα αυτά για να έχουν αντίκρισμα και να υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης θα πρέπει να συμβάλει σαν καθοδηγητής ο εκάστοτε εκπαιδευτικός, επίσης θα χρειάζεται η ανάλογη υποστήριξη από τεχνολογικό εξοπλισμό και εγκαταστάσεις, ώστε οι μαθητές να εξοικειώνονται με τις νέες τεχνολογίες που θα τους προσφέρουν πολύτιμες γνώσεις που θα τους φανούν χρήσιμες αργότερα στην αναζήτηση εργασίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η τεχνολογία περιλαμβάνει όλες εκείνες τις εφευρέσεις, που βοηθούν τους ανθρώπους να επικοινωνούν και κάνουν τη ζωή τους πιο εύκολη ό πως για παράδειγμα υπολογιστές, διαδίκτυο, τηλεφωνία, φορητούς υπολογιστές, δορυφόροι, καλώδια κλπ (Α.Μαραγκάκη, 2008).

Η ιστορία του διαδικτύου είναι συνεπής με την ανθρώπινη προσπάθεια για καλύτερη και αξιόπιστη επικοινωνία. Όπως αντιλαμβανόμαστε λοιπόν, οι απαιτήσεις της τεχνολογικά προηγμένης εποχής μας προβάλλουν ως επιτακτική ανάγκη την αξιοποίηση των πολυάριθμων δυνατοτήτων που το διαδίκτυο προσφέρει. Η διάδοση και ανάπτυξη του διαδικτύου μπορεί να συμβάλει κάτω υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις στο τομέα της εκπαίδευσης πολύ σημαντικό ρόλο τα επόμενα χρόνια. Έτσι γίνεται αντιληπτό πως σε λίγα χρόνια αναλφάβητος θα θεωρείται όποιος δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει στη δουλειά του ηλεκτρονικό υπολογιστή.

2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο εικοστός πρώτος αιώνας θα μπορούσε εύκολα να χαρακτηριστεί ως τεχνολογικός αιώνας μιας και τα νέα δεδομένα μαρτυρούν αύξηση της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή, του Διαδικτύου και κατ' επέκταση των κοινωνικών δικτύων. Μια κοινωνική υπηρεσία δικτύων εστιάζει στη δημιουργία online κοινοτήτων από ανθρώπους με κοινά ενδιαφέροντα και δραστηριότητες, ή από ανθρώπους που ενδιαφέρονται να εξερευνήσουν τα χόμπι και τις συνήθειες άλλων. Οι περισσότερες κοινωνικές υπηρεσίες δικτύων είναι βασισμένες σε ιστοσελίδες και παρέχουν ποικίλους τρόπους αλληλεπίδρασης για τους χρήστες, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και οι υπηρεσίες μηνύματος σε πραγματικό χρόνο. Τα κοινωνικά δίκτυα (social networks) κατακτούν με εκπληκτικά αυξανόμενους ρυθμούς όλο και περισσότερους χρήστες (Zhang, 2010).

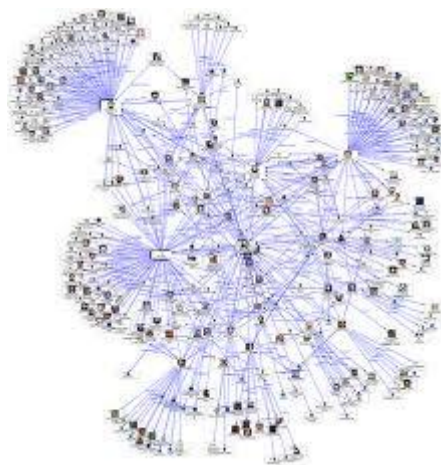
Στο κεφάλαιο αυτό θα γνωρίσουμε την έννοια κοινωνικό δίκτυο, θα αναφερθούμε στα οφέλη και τους κινδύνους και την χρησιμοποίηση του στην εκπαίδευση.

2.1 Τι είναι Κοινωνικό Δίκτυο και Κοινωνική Δικτύωση

Τα Κοινωνικά δίκτυα είναι μια κοινωνική δομή η οποία αποτελείται από συνδέσεις κόμβων και κόμβους οι οποίοι εκπροσωπούν φυσικά πρόσωπα ή οργανισμούς. Οι συνδέσεις μεταξύ των κόμβων αναπαριστούν την σχέση που συνδέουν τις κοινωνικές μονάδες (κόμβους) του δικτύου και μπορεί να είναι διαφόρων τύπων, όπως φιλία, συναλλαγές, κοινές ιδέες και οράματα, συγγένεια και διάφορα πολλά κοινωνικά κριτήρια. Σήμερα οι περισσότερες κοινωνικές υπηρεσίες δικτύων είναι βασισμένες σε ιστοσελίδες και προσφέρουν διάφορους τρόπους αλληλεπίδρασης για τους χρήστες όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και

οι υπηρεσίες μηνύματος σε πραγματικό χρόνο. Η κοινωνική δικτύωση έχει προωθήσει καινούργιους τρόπους επικοινωνίας και διαμοίρασης πληροφοριών.

Με τον όρο Κοινωνική Δικτύωση εννοούμε την πρακτική της αύξησης του αριθμού των κοινωνικών επαφών ενός ατόμου με την δημιουργία συνδέσεων - επαφών με νέα άτομα. Ενώ το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και οι ιστοσελίδες έχουν τα περισσότερα από τα απαραίτητα στοιχεία των κοινωνικών υπηρεσιών δικτύων, η ιδέα του συνδυασμού των παραπάνω υπηρεσιών σε έναν προσωπικό ιστοχώρο έχει κερδίσει δημοτικότητα πρόσφατα (Ellison, 2007).

Εικόνα 3: Κοινωνικά δίκτυα

Η ιστορία των On-line κοινωνικών μέσων (social media) και κατ' επέκταση της On-line κοινωνικής δικτύωσης είναι προφανώς μια πιο πρόσφατη τάση, η οποία ξεκίνησε όταν διαπιστώσαμε ότι οι υπολογιστές θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να συνδέουν τους ανθρώπους. Πιο συγκεκριμένα On-line κοινωνική δικτύωση ορίζουμε την πράξη της ανταλλαγής πληροφοριών, ιδιωτικά ή δημόσια, μέσω των διάφορων μορφών της τεχνολογίας, όπως το Διαδίκτυο, τα κινητά τηλέφωνα, και άλλες υπηρεσίες.

2.1.1 Ιστορική αναδρομή

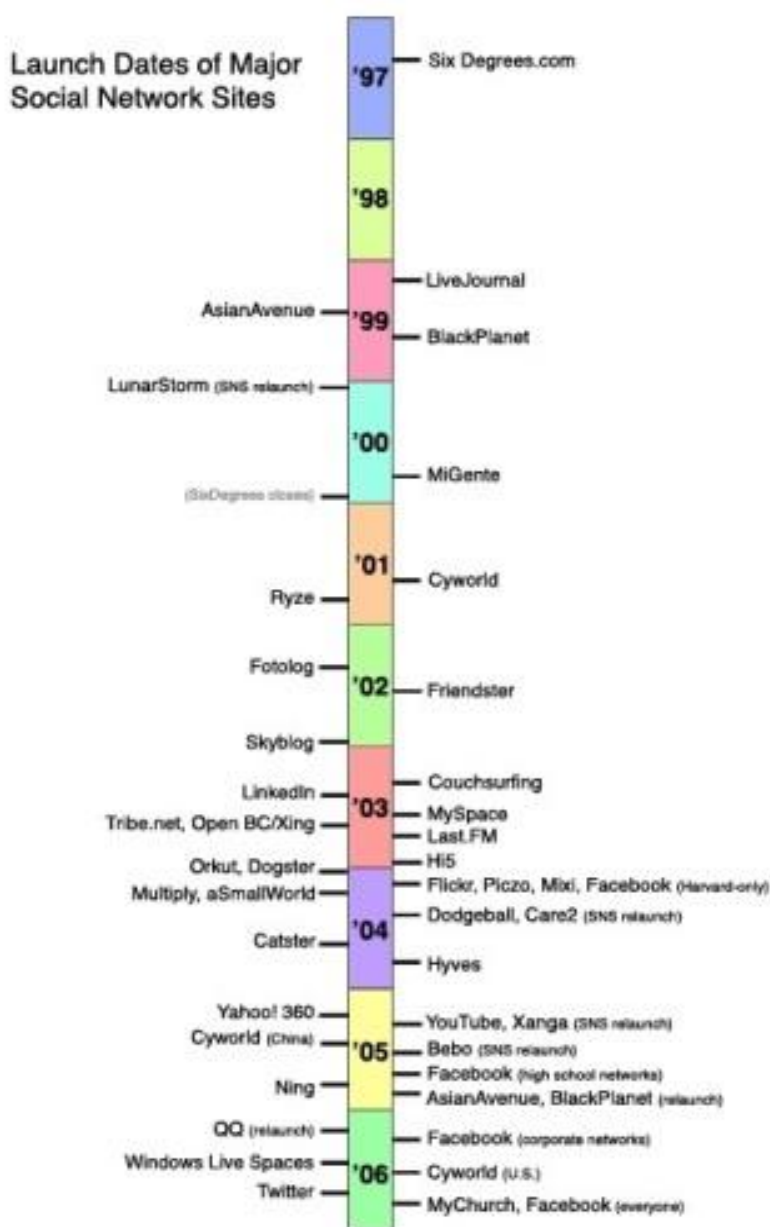
Η ιδέα να συνδέονται ηλεκτρονικά μεταξύ τους οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση της ψηφιακής κοινωνικής αλληλεπίδρασης και

δικτύωσης προτάθηκε από πολύ νωρίς. Οι πρώτες δημιουργίες κοινωνικών δικτύων ήταν το CBBS (1978) και το Usenet (1980) και δημιουργήθηκαν από προγραμματιστές με στόχο την επικοινωνία μεταξύ τους για συγκεκριμένα θέματα. Στα μέσα της δεκαετίας του '90 έκανα την εμφάνιση τους τα πρώτα κοινωνικά δίκτυα με την μορφή On-line κοινοτήτων. Συγκεκριμένα τα *The WELL* (1985), *Theglobe* (1994), *Geocities*(1994) και *Tripod*(1995). Αυτές οι πρώτες κοινότητες είχαν στόχο την αλληλεπίδραση των χρηστών μέσω των chat rooms και την διακίνηση προσωπικών πληροφοριών και ιδεών γύρω από ποικίλα θέματα με την βοήθεια εργαλείων διαχείρισης της προσωπικής ιστοσελίδας, τα οποία αποτέλεσαν πρόδρομο του φαινομένου που αργότερα θα ονομαστεί blogging.

Μερικές κοινότητες υιοθέτησαν μια διαφορετική μέθοδο με την οποία οι χρήστες συνδέονται μόνο μέσω διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, παράδειγμα το Classmates.com (1995), που εστιάζει στην διατήρηση επικοινωνίας με παλιούς συμμαθητές, και το SixDegrees.com (1997), που έδινε της δυνατότητα στους χρήστες να δημιουργήσουν προφίλ και να ανταλλάσουν μηνύματα με τους διαδικτυακούς φίλους καθώς επίσης και την ομαδοποίηση τους σε λίστα. Παρόλο που η ιστοσελίδα ήταν εξαιρετικά δημοφιλής με πολλά εκατομμύρια χρήστες έκλεισε δύο χρόνια αργότερα καθώς δεν απέφερε κέρδη. Ο δημιουργός της ιστοσελίδας μάλιστα ανέφερε ότι ο κόσμος δεν ήταν έτοιμος να αποδεχτεί μια τέτοια πρωτοπορία. Από το 1997 μέχρι το 2001, αναπτύχθηκαν web-καινοτομίες που έδιναν στους χρήστες όχι μόνο τη δυνατότητα να βλέπουν ποιος είναι φίλος με ποιόν, αλλά τους επέτρεπε να έχουν καλύτερο έλεγχο στην συνδεσιμότητα τους με άλλους χρήστες, τέτοιες ιστοσελίδες ήταν το AsianAvenue (1999), το BlackPlanet (1999), και το MiGente (2000).

Μεταξύ 2002 και 2004, δημιουργήθηκαν sites κοινωνικών δικτύων τα οποία και κατάφεραν να είναι τα πιο δημοφιλή της κατηγορίας τους σε όλο τον κόσμο. Το πρώτο από αυτά ήταν το *Friendster*, το *HiFive* (2003), το *MySpace*(2003) και τέλος το *Bebo*. Το γεγονός αυτό αύξησε σημαντικά τον όγκο του περιεχομένου που δημιουργούνταν από τους χρήστες και γινόταν διαθέσιμο στο διαδίκτυο και σαν αποτέλεσμα οι ιστοσελίδες που παρείχαν πλατφόρμες για τη δημοσίευση μουσικής Last.FM (2003) φωτογραφιών Flickr.com (2004), ή video YouTube.com (2005) ,καθώς και υπηρεσίες instant messaging, συζητήσεων, ιστολογίων, άρχισαν και αυτές να αποκτούν χαρακτηριστικά κοινωνικών δικτύων .Το 2004

ήρθε στο φως το *Facebook*, που υπήρξε πολύ καλός ανταγωνιστής, και η ανάπτυξη του ήταν το ίδιο γρήγορη. Το 2006 είναι το έτος που δημιουργείται το *Twitter*, παράλληλα είναι και η χρόνια που το *Facebook* σταμάτησε να απευθύνεται μόνο στην κοινότητα των αμερικανικών κολλεγίων, και άρχισε να χρησιμοποιείται από ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Αυτό που το έκανε τόσο αγαπητό ήταν το γεγονός ότι αναπτύχθηκε μία πληθώρα εφαρμογών καθιστώντας το ευχάριστο στη χρήση και το γεγονός ότι δεν υπήρχε κανένα γεωγραφικό όριο στην επικοινωνία μεταξύ των χρηστών (Lacobucci and Dawn, 1989).

Εικόνα 4 : Εξέλιξη των Ιστοσελίδων Κοινωνικής Δικτύωσης

Σήμερα υπάρχουν πολλές προσεγγίσεις για το τι είναι κοινωνικό δίκτυο και για να κατανοηθούν καλύτερα οι όροι αναπτύχθηκαν αρκετοί ορισμοί. Για τους Christakis & Fowler (2009) ένα κοινωνικό δίκτυο είναι οργανωμένο σύνολο ατόμων που αποτελείται από δύο είδη στοιχείων: ανθρώπους και συνδέσεις μεταξύ τους. Ενώ για τους Walker, MacBride, and Vachon (1977) μας αναφέρουν ότι κοινωνικό δίκτυο είναι το άθροισμα των προσωπικών επαφών μέσω των οποίων το άτομο διατηρεί την κοινωνική του ταυτότητα, λαμβάνει συναισθηματική υποστήριξη, υλική ενίσχυση και συμμετοχή στις υπηρεσίες, έχει πρόσβαση στις πληροφορίες και δημιουργεί νέες κοινωνικές και επαγγελματικές επαφές.

Οι Kaplan & Haenlein (2010) ορίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως εφαρμογές που στηρίζονται στο διαδίκτυο και αξιοποιούν την φιλοσοφία και τις τεχνολογίες της δεύτερης γενιάς του διαδικτύου (WEB 2.0) που δίνουν έμφαση στην δημιουργία και στις ανταλλαγές περιεχομένου από τους χρήστες. Δηλαδή τα κοινωνικά δίκτυα είναι αποτέλεσμα της δεύτερης γενιάς του διαδικτύου (WEB 2.0) που ο κάθε χρήστης μπορεί να δημιουργεί και να δημοσιεύει ότι περιεχόμενο επιθυμεί ελεύθερα και άμεσα σε αλληλεπίδραση με άλλους χρήστες.

Για τον Jones (2009) τα κοινωνικά δίκτυα είναι μια κατηγορία μέσων , όπου οι άνθρωποι γράφουν, μιλούν μοιράζονται, δικτυώνονται σε διάφορες ιστοσελίδες με μοναδικό στοιχείο το ότι είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο.

Έχει παρατηρηθεί ότι μέσω της άνεσης του χρήστη αυτή να δημοσιεύει κείμενα, τραγούδια, φωτογραφίες και υπάρχει δυνατότητα στα άτομα που διαμοιράζονται οι πληροφορίες αυτές ο σχολιασμός, οι ανατροφοδότηση σχολίων και οι κοινοποίηση πληροφοριών δημιουργεί ένα κλίμα που οδηγεί στο να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην αλληλεπίδραση παρά στο ίδιο το περιεχόμενο (Zhang, 2010).

2.2 Κατηγοριοποίηση κοινωνικών δικτύων

Καθώς ο ρυθμός εμφάνισης νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ο πολλαπλασιασμός των χρήσεων σε όλο και περισσότερο τομείς της καθημερινότητας μας, δημιουργείτε μια ανάγκη να κατηγοριοποιηθούν τα

κοινωνικά δίκτυα. Παρακάτω παρουσιάζονται τρία είδη κατηγοριοποιήσεις: η κατηγοριοποίηση κατά Bard, η κατηγοριοποίηση κατά Zhang και η κατηγοριοποίηση των μέσων ως προς τις δυνατότητες που αυτά παρέχουν, που την τεκμηρίωσε ο Ouyang.

2.2.1 Κατηγοριοποίηση κατά Bard

Μια δυναμική και συνάμα λεπτομερή κατηγοριοποίηση δημιούργησε ο Mirna Bard (2010), η οποία ταξινομεί και οργανώνει τα μέσα δικτύωσης σε 23 κατηγορίες όπως παρουσιάζονται στο Σχήμα 5:

Εικόνα 5: Κοινωνικά μέσα δικτύωσης κατά Bard

Βλέποντας το σχήμα καταλαβαίνει κανείς άμεσα πόσοι διαφορετικοί τρόποι υπάρχουν να επικοινωνήσει οποιοσδήποτε με άλλους χρήστες χρησιμοποιώντας τα διάφορα είδη κοινωνικών δικτύων .

2.2.2 Κατηγοριοποίηση κατά Zhang

Μια πιο ξεκάθαρη ανάλυση των κοινωνικών δικτύων παρουσιάζεται στην κατηγοριοποίηση κατά Zhang ο οποίος ομαδοποιεί τα δίκτυα ανάλογα με την κατασκευή τους και την χρήση τους :

- Κοινωνικά Δίκτυα (social networking), συνήθως είναι ιστοσελίδες στο διαδίκτυο όπου ο χρήστης αλληλοεπιδρά και ανταλλάσει πληροφορίες με άλλους χρήστες που έχουν κοινά ενδιαφέροντα για παράδειγμα το Facebook, LinkedIn, Ning.
- Ιστολόγια (blog / microblog), τα ιστολόγια (blogs) συνήθως κατέχονται από μεμονωμένα άτομα και ανανεώνονται συχνά ,παρέχεται δυνατότητα σχολιασμού από τους αναγνώστες. Το περιεχόμενο τους μπορεί να είναι οτιδήποτε για παράδειγμα ειδήσεις, σχόλια ΜΜΕ, επιστημονικά άρθρα, κ.λ.π, για παράδειγμα το Blogger ή Wordpress. Το microblogging είναι μια μορφή blogging, αλλά με περιορισμούς χώρου. Η πιο δημοφιλής ιστοσελίδα microblogging είναι το Twitter.
- Κοινωνική σελιδοσήμανση (Social bookmarking) τετοιιά κατηγορία είναι τα : Delicious, Digg, StumbleUpon, BlogMarks. Τα συγκεκριμένα παρέχουν στο χρήστη την δυνατότητα να επισημαίνει κάθε φορά τις ιστοσελίδες που τον ενδιαφέρουν και να τις μοιράζεται με τα άτομα που επιθυμεί.
- Συνεργατική συγγραφή (Collaborative authring), με ποιο γνωστά τα (Google docs, Wikipedia, Zoho office suite).
- Διαμοιρασμός πολυμέσων (multimedia sharing), με ποιο γνωστά τα YouTube, Flickr, Jumpcut. Εδώ οι χρήστες δημιουργούν και μοιράζονται αρχεία ήχου , εικόνες και video.

- Διαδικτυακές τηλεδιασκέψεις (web conferencing) όπως τα : WebEx, GoToMeeting.

2.2.3 Κατηγοριοποίηση με βάση τις δυνατότητες τους (Owyang)

Ο Owyang διαχώρισε τα μέσα κοινωνικής Δικτύωσης σε πέντε διαδοχικά επίπεδα η περιόδους:

- Επίπεδο ή Περίοδος Κοινωνικών Σχέσεων, στο οποίο οι άνθρωποι συνδέονται και επικοινωνούν μεταξύ τους.
- Επίπεδο ή Περίοδος Κοινωνικής Λειτουργικότητας , στην οποία τα κοινωνικά δίκτυα παίζουν το ρόλο ενός λειτουργικού συστήματος σε ένα Η/Υ.
- Επίπεδο ή Περίοδος Κοινωνικής Επίκοισης, στο οποίο η κάθε εμπειρία έχει νόημα σε κοινωνικό επίπεδο.
- Επίπεδο ή Περίοδος Κοινωνικού Περιεχομένου, όπου αποδίδεται – παρουσιάζεται ακριβές προσωπικό περιεχόμενο από τους χρήστες .
- Επίπεδο ή Περίοδος Κοινωνικής Αγοράς, στο οποίο οι διαδικτυακές κοινότητες καθορίζουν τα μελλοντικά προϊόντα και τις υπηρεσίες.

2.3 Οφέλη και κίνδυνοι

Η χρήση online κοινωνικών δικτύων προσφέρει στους χρήστες πολλά οφέλη και πλεονεκτήματα και σε αυτό συντέλεσε η απέραντη ελευθερία και ευχρηστία τους. Το Διαδίκτυο συγκεντρώνει πλήθος ατόμων από όλο τον κόσμο και η ευκολία δημιουργίας δεσμών μεταξύ τους, καταργεί τις γεωγραφικές αποστάσεις. Επίσης παρέχει την δυνατότητα δημιουργίας μεγάλης ποικιλίας κοινωνικών δεσμών με άτομα από διαφορετικές χώρες, με άτομα από διαφορετικούς κοινωνικούς και πολιτισμικούς χώρους. Μέσω του διαδικτύου υπάρχει η δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε μεγάλο πλήθος κοινωνικών ομάδων και η αναζήτηση της ομάδας που εκφράζει και ωφελεί το άτομο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο επομένως και η διεύρυνση των γνώσεων και των πνευματικών

οριζόντων του ατόμου. Σημαντικά επίσης είναι τα οφέλη όσον αφορά την πρόσβαση των χρηστών σε χρήσιμο περιεχόμενο : Η δυνατότητα αναζήτησης και ανεύρεσης περιεχομένου (φωτογραφιών, βίντεο κλπ) στο οποίο οι χρήστες δε θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση με διαφορετικό τρόπο (π.χ. από έντυπα μέσα), η δυνατότητα άμεσης και από πρώτο χέρι ενημέρωσης για οτιδήποτε συμβαίνει στον κόσμο, εφόσον οι ειδήσεις μεταδίδονται μεταξύ των χρηστών του Διαδικτύου από τη μια άκρη της γης στην άλλη, σε ελάχιστο χρόνο, η δυνατότητα εύκολης πρόσβασης σε ψυχαγωγικό περιεχόμενο, από το σπίτι, μέσω π.χ. της παρακολούθησης βίντεοκλιπ και μέσω της ενασχόλησης με εφαρμογές ψυχαγωγικού χαρακτήρα όπως τα παιχνίδια (Παπαδόπουλος Λ., 2011).

Την δυνατότητα αποστολής και λήψης μηνυμάτων, φωτογραφιών και βίντεο σε “πραγματικό” χρόνο (real time). Ως εκ τούτου, είναι ιδιαίτερα διαδραστικά, καθώς μπορεί ο οποιοσδήποτε να δει τι κάνουν οι φίλοι και οι συγγενείς του. Την δυνατότητα δωρεάν διαφήμισης για την προώθηση (promotion) μιας επιχείρησής, κάποιων υπηρεσιών, προϊόντων, ιστοσελίδων κ.α. Λόγω του τεράστιου αριθμού των ατόμων που χρησιμοποιούν τακτικά τις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης έχουν προσελκύσει το τεράστιο ενδιαφέρον των διαφημιστών. Η εκπαίδευση γνωρίζει νέους τρόπους μετάδοσης της γνώσης

Εκτός από τα σημαντικά οφέλη, υπάρχουν και σοβαροί κίνδυνοι που σχετίζονται με την online κοινωνική δικτύωση. Κάποιοι από τους κινδύνους αυτούς αφορούν και την δικτύωση στον πραγματικό κόσμο. Για παράδειγμα, όπως υπάρχει ο κίνδυνος του “αγνώστου” κατά την κοινωνικοποίηση σε πραγματικούς χώρους όπως το σχολείο, η εργασία ή το μπαρ, το ίδιο ισχύει και κατά την online κοινωνική δικτύωση. Υπάρχουν όμως επιπλέον κίνδυνοι που οφείλονται στο μέγεθος και στη φύση του κυβερνοχώρου. Βασικό μειονέκτημα είναι η έκθεση σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό κινδύνων κοινωνικού χαρακτήρα. Ενώ θα περίμενε κανείς ότι το Διαδίκτυο θα προφύλασσε τα άτομα από την επαφή με πραγματικούς κινδύνους, υπάρχει πολλές φορές περιπτώσεις όπου ιδιαίτερα οι νέοι βιώνουν έντονα καταστάσεις μέσα από την χρήση του κυβερνοχώρου, οι οποίες είναι τραυματικές για την ψυχική τους υγεία εξαιτίας της χρήσης online κοινωνικών δικτύων και της επαφής τους με πλήθος αγνώστων ατόμων.

Επίσης σημαντικό είναι η επιβλαβής έκθεση της προσωπικής ζωής του ατόμου. Η καταχώρηση και δημοσίευση προσωπικών στοιχείων σε αυτά, καθιστά

τους χρήστες τους ευάλωτους σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, συχνά με ανεξέλεγκτες συνέπειες. Η επαφή και η διασύνδεση με παντελώς αγνώστους ενέχει περισσότερους κινδύνους απ' ό τι η επαφή με αγνώστους στον πραγματικό κόσμο, γιατί δεν υπάρχει η αμεσότητα και η δυνατότητα ανάπτυξης κριτικής σκέψης και αντίδρασης. Άλλοι εξίσου σημαντικοί κίνδυνοι είναι η παρενόχληση από άτομα εντελώς άγνωστα μέλη του κοινωνικού δικτύου χωρίς τη δυνατότητα προστασίας ή αντιμετώπισης τέτοιων ενεργειών, η κλοπή των προσωπικών δεδομένων και γενικά η απειλή της ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων των χρηστών, η εύκολη μετάδοση και επαφή με ηλεκτρονικό περιεχόμενο που δεν είναι ασφαλές για τους χρήστες του, όπως κακόβουλο λογισμικό, πορνογραφικό υλικό, υλικό προσηλυτισμού, υλικό εθισμού σε επικίνδυνες ουσίες, υλικό με θέμα τη βία, ρατσιστικό περιεχόμενο κ.ά. μπορεί να γίνουν πολύ εθιστικές. Τα κοινωνικά δίκτυα μπορεί να οδηγήσουν στον εθισμό. Πολλές δυνατότητες ψυχαγωγίας και η ευκολία χρήσης τους παρασύρουν τους ανθρώπους να ξοδέψουν περισσότερο χρόνο online και λιγότερο σε διαπροσωπικό επίπεδο, οδηγώντας έτσι σταδιακά σε κοινωνική απομόνωση. Οι έφηβοι περνάν κατά μέσο όρο είκοσι ώρες την εβδομάδα στα κοινωνικά δίκτυα σπαταλώντας πολλές ώρες ελέγχοντας τα προφίλ των φίλων τους για δημοσιεύσεις και αναρτώντας τις δικές τους .

Τέλος ένα μειονέκτημα που αρχίζει να παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια είναι ότι τα προβλήματα στην αγορά εργασίας και συγκεκριμένα όλο και περισσότεροι, "recruiters" (προσωπικό πρόσληψης υπαλλήλων σε εταιρείες) χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα για να ολοκληρώσουν τους ελέγχους βιογραφικού/ιστορικού ενός υποψηφίου υπαλλήλου. Λόγω άγνοιας κινδύνου κάποιες καταχωρήσεις όπως απόψεις, φωτογραφίες, βίντεο ενός σπουδαστή, ή ενός υπάλληλου ευτυχή με την τρέχουσα εργασία του μπορεί να σταθούν εμπόδιο σε μια μελλοντική τους προσπάθεια για εύρεση εργασίας. Ακόμα και εάν τα έχει διαγράψει από το profile τους ,κάποιοι φίλοι μπορεί να τα έχουν εκτυπώσει ,αποθηκεύσει ή αντιγράψει και τελικά ξανά-παρουσιάσει στο δικό τους profile. Θα μπορούσαμε κατά κάποιον τρόπο να πούμε ότι οι καταχωρήσεις αυτές "στοιχειώνουν" το μέλλον του χρήστη.

2.4 Το WEB 2.0

Όταν κάνουμε μια μελέτη για τα κοινωνικά δίκτυα δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε στην έννοια του Web 2.0. Η εξέλιξη του τεχνολογικού κόσμου και του διαδικτύου έχει οδηγήσει το διαδίκτυο στην επόμενη γενιά του το γνωστό μας Web 2.0. Είναι ένα καινούργιο περιβάλλον που αντιθέσει με τα ως τότε γνωστά δεδομένα για τις ήδη υπάρχουσες ιστοσελίδες όπου ο χρήστης μπορούσε να είχε μόνο μια απλή πρόσβαση κάνοντας ανάγνωση και περιήγηση στο περιεχόμενο τους, τώρα στο Web 2.0 μπορούν να σχεδιάσουν το δικό τους περιεχόμενο και γενικά να αλληλεπιδρούν με άλλους χρήστες ανταλλάσσοντας δεδομένα σε πραγματικό χρόνο (D Cruz, 2009). Πλέον οι εποχές άλλαξαν και οι άνθρωποι θέλουν να επικοινωνούν με φίλους, να δημοσιεύουν την γνώμη τους στο δικό τους “site” (Kidd & Chen, 2009). Οι χρήστες σήμερα συνεργάζονται και χρησιμοποιούν την κοινωνική δικτύωση για επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών που τους απασχολούν, (Kriezi et al., 2009). Ο όρος Web 2.0 συνήθως αναφέρετε με εφαρμογές που διευκολύνουν τη διαδραστική ανταλλαγή πληροφοριών και την συνεργασία στο παγκόσμιο ιστο.

Η έννοια του Web 2.0 ειπώθηκε για πρώτη φορά το 2004 κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου μεταξύ της O'Reilly Media και της MediaLive International όπου προτείνονταν ιδέες για την αναβάθμιση του παγκόσμιου ιστού. Συγκεκριμένα αναφέρει: « μπορείτε να σκεφτείτε το Web 2.0 σαν ένα πλήθος αρχών και πρακτικών που κρατάνε δεμένο ένα ηλιακό σύστημα ιστοσελίδων όπου οι άνθρωποι μοιράζονται τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους » (O'Reilly, 2005).

Όπως έχει αναφερθεί το Web 2.0 ξεπερνά τα όρια της περιορισμένης πλατφόρμας ενός υπολογιστή, τώρα ο χρήστης μπορεί να δρα στο ιντερνέτ γενικά όπως δρούσε μέχρι τώρα στον υπολογιστή του. Το Web 2.0 θα είναι ένα μέσο που θα χρησιμοποιηθεί σαν πλατφόρμα πάνω στην οποία θα τρέχουν εφαρμογές και υπηρεσίες. Εργαλεία όπως τα blogs, wikis και γενικά διάφορα κοινωνικά δίκτυα γνωστά βοήθησαν να αλλάξει ο τρόπος λειτουργίας των υπαρχόντων τεχνολογιών.

Ο Paul Miller (2005) έθεσε τις «Αρχές του Paul για το WEB 2.0» που παρατίθενται παρακάτω και έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Διαμοιρασμός

- Επικοινωνία
- Ανάμειξη
- Κτίσιμο στην εμπιστοσύνη
- Ελευθερία των δεδομένων
- Συμμετοχή
- Επικοινωνία και διευκόλυνση της κοινωνίας
- Περιεχόμενο δημιουργημένο από το χρήστη
- Υπό-μονάδες

Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί ένα αυξημένο εκπαιδευτικό και ερευνητικό ενδιαφέρον για τις εφαρμογές WEB 2.0 μέσω των οποίων εκπαιδευτικοί και μαθητές θα προσπαθήσουν να προσεγγίσουν τον τρόπο μάθησης και διδασκαλίας με την βοήθεια των νέων τεχνολογιών. Στο επόμενο κεφάλαιο θα γίνει μια λεπτομερής αναφορά στα μέσα και τους τρόπους που επιτυγχάνεται αυτό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η δημιουργία των κοινωνικών δικτύων άλλαξε τον τρόπο επικοινωνίας των χρηστών του ιντερνέτ. Δημιουργήθηκαν νέα εργαλεία αναζήτησης πληροφοριών, μεταφορά δεδομένων με σύγχρονους και δημοφιλείς τρόπους, η είσοδος του WEB 2.0 στο υπάρχον διαδίκτυο είναι κάποια χαρακτηριστικά των κοινωνικών δικτύων. Σαν μεμονωμένες λειτουργίες υπήρχαν από πολύ παλιά διαθέσιμες, το chat , αποστολή video και φωτογραφιών αλλά πρώτη φορά συνδυαστήκαν με ευπαρουσίαστο και απλό τρόπο μέσω των κοινωνικών δικτύων και γνώρισαν μεγάλη απήχηση. Τα περισσότερα διαδικτυακά κοινωνικά δίκτυα υποστηρίζουν τη δημιουργία και επέκταση προϋπαρχόντων δικτύων φιλίας. Υπάρχουν υπηρεσίες που εστιάζονται στο να βοηθήσουν τα άτομα να βρουν αγνώστους με τους οποίους μοιράζονται ενδιαφέροντα, πολιτικές πεποιθήσεις ή χόμπι. Κάποια δίκτυα προσπαθούν να διαφοροποιηθούν βάσει γλώσσας, θρησκείας, εθνότητας, ενώ άλλα δίκτυα διαφοροποιούνται σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν, για παράδειγμα άλλα επικεντρώνουν στο διαμοιρασμό video, άλλα στο διαμοιρασμό εικόνας και άλλα φωτογραφιών.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα πιο δημοφιλή κοινωνικά δίκτυα στην Ελλάδα και παγκοσμίως γενικά καθώς επίσης και την προσφορά τους στο εκπαιδευση.

3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα κοινωνικά δίκτυα στο διαδίκτυο είναι υπηρεσίες που υποστηρίζουν την κοινωνική δικτύωση και που στην ουσία αποτελούν «προσωπικούς χώρους» για επικοινωνία και διαμοιρασμό περιεχομένου. Κατά τους (Ajjan and Hartshorne, 2008) χαρακτηρίζονται από ευκολία στη χρήση, διευκολύνουν τη δημιουργία αυθόρμητων σχέσεων, και διευρύνουν την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία μεταξύ των χρηστών τους. Στους χρήστες των κοινωνικών δικτύων παρέχετε μια πληθώρα δυνατοτήτων, που υλοποιούνται με την βοήθεια των κατάλληλων εργαλείων που διαθέτει η κάθε ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης, με απλά λόγια ένας χρήστης μπορεί να δημιουργεί, να παρουσιάζει και να συντηρεί ένα προφίλ το οποίο μπορεί να είναι δημόσιο ή ημι-δημόσιο (αρχική σελίδα), μια λίστα φίλων δηλαδή μια λίστα με τα προφίλ των χρηστών που μοιράζονται μια σύνδεση και έχουν πρόσβαση σε αυτήν, χρήση διαφόρων υπηρεσιών και εργαλείων (μεταφορά, σχολιασμό φωτογραφιών, βίντεο κ.λ.π.).

Οι τεχνολογίες αυτές είναι τόσο δημοφιλείς σε όλο τον κόσμο που πλέον γίνονται προσπάθειες να χρησιμοποιηθούν με το κατάλληλο τρόπο και για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Όλο και περισσότερα νεαρά άτομα αρχίζουν και ασχολούνται με τα κοινωνικά δίκτυα και ίσως είμαστε στην μεγαλύτερη πρόκληση για να δοκιμάσουμε να τα εισάγουμε στο χώρο της γνώσης και την εκπαίδευσης. Η διαπίστωση πως οι νέοι μαθαίνουν πολύ πιο εύκολα μέσα από δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με τη διασκέδαση και τη δημιουργική συμμετοχή σε κοινωνικά δίκτυα αποτελεί ισχυρό κίνητρο ένταξης των κοινωνικών δικτύων στην διαδικασία μάθησης (Σ. Κίργινας, 2012). Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πάρα πολύ δημοφιλή μεταξύ των μαθητών και των φοιτητών, γι αυτό και η

εκπαιδευτική τους και παιδαγωγική τους αξιοποίησή τους αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο εξελίσσεται συνεχώς (Orphus, Abbitt, 2009).

Παρακάτω θα αναλυθούν κάποια από τα δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα στο ελληνικό διαδίκτυο αλλά και στο παγκόσμιο ιστοχώρο, καθώς επίσης και την παρουσία που μπορεί να έχει ένα κοινωνικό μέσο στην εκπαίδευση και με τι τρόπους μπορούμε να επωφεληθούμε από αυτό.

3.1 Δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε σχετικά πρόσφατα στο ελληνικό διαδίκτυο αναφέρθηκε πως τα social media είναι η βιομηχανική επανάσταση του αιώνα μας, που έχει ήδη φθάσει στη χώρα μας και έχει αλλάξει ριζικά τον τρόπο που σκεφτόμαστε, που αντιδρούμε, που επικοινωνούμε. Οι Έλληνες χρήστες του Facebook είναι 4.663.088, όσοι περίπου και οι ιδιοκτήτες ΙΧ στην Ελλάδα. Οι Έλληνες χρήστες του Twitter είναι ίσοι με τον πληθυσμό του Δήμου Θεσσαλονίκης, ενώ οι Έλληνες χρήστες του Youtube θα μπορούσαν να είναι όλοι οι κάτοικοι της Ηπείρου. Αν υπολογίσουμε ότι ο μέσος χρήστης περνά στο διαδίκτυο 700 λεπτά την εβδομάδα και έχει 130 φίλους, τότε τα μηνύματα διασπείρονται με ασύλληπτη ταχύτητα.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι Έλληνες είναι πολύ ενεργοί μόνο στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (περίπου 1 στους 2 αφήνει σχόλια συχνά). Τα ποσοστά αλλάζουν αρκετά, όταν εξετάζουμε τα blogs / forums (όπου μόνο 1 στους 5 κάνει συχνά σχόλια) και τις σελίδες με reviews χρηστών (όπου μόνο 1 στους 10 αφήνει συχνά κάποιο σχόλιο). Το παραπάνω γεγονός εξηγείται από την μεγαλύτερη εξοικείωση που έχουν οι Έλληνες χρήστες με τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (Facebook) από ό,τι με τους άλλους τύπους social media, blogs και σελίδες με reviews χρηστών.

Οι κυρίαρχοι λόγοι για τους οποίους χρησιμοποιούν οι Έλληνες τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης είναι η επικοινωνία με την οικογένεια και φίλους (37%), η διασκέδαση (32%) και για να μοιραστούν φωτογραφίες και βίντεο (28%).

Όσον αφορά το Twitter αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Το 73% των χρηστών του, δηλώνει ότι προτιμά να παρακολουθεί τις εξελίξεις, και

πάνω από ένας στους δυο χρήστες δηλώνει ότι αφήνει τακτικά και το δικό του tweet.

Ένα μέσο το οποίο αναπτύσσεται, επίσης, με γρήγορους ρυθμούς στη χώρα μας είναι το Linkedin (διείσδυση στους internet users της τάξεως του 10%). Επίσης, άτομα ηλικίας 24 - 44 ετών, από το ίδιο group που είναι άνεργοι, με προπτυχιακές ή/και μεταπτυχιακές σπουδές, σε ένα ποσοστό 59%, δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν το linkedin ως μέσο ανεύρεσης εργασίας. (Πηγή: *Ετήσια Έρευνα Κοινωνικής Δικτύωσης (2012), ELTRUN/ΟΠΑ*)

Μετά από έρευνα χρησιμοποιώντας στατιστικά στοιχεία από διάφορες σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και με την βοήθεια επιστημονικών άρθρων σε μηχανές αναζήτησης και βάσεις δεδομένων παρουσιάζονται παρακάτω τα δημοφιλέστερα κοινωνικά δίκτυα παγκοσμίως με βάση τους εγγεγραμμένους χρήστες τους (Ιούνιος 2013) :

Facebook	https://www.facebook.com	1,11δισ χρήστες
QQ	http://www.imqq.com	800 εκατ. Χρήστες (ΚΙΝΑ)
Qzone	http://qzone.qq.com	600 εκατ. Χρήστες (ΚΙΝΑ)
Sina weibo	http://www.weibo.com/	500 εκατ. Χρήστες (ΚΙΝΑ)
Twitter	https://twitter.com/	500 εκατ. Χρήστες
Google plus +	https://plus.google.com	343 εκατ. Χρήστες
Skype	http://www.skype.com	280 εκατ. Χρήστες
Linkedin	https://www.linkedin.com	225 εκατ. Χρήστες
Tumblr	http://www.tumblr.com/	217 εκατ. χρήστες
Badou	http://badoo.com/	170 εκατ. χρήστες
Instagram	http://instagram.com/	100 εκατ. χρήστες
Flickr	http://www.flickr.com/	87 εκατ. χρήστες

Η παραπάνω λίστα απεικονίζει τους εγγεγραμμένους χρήστες. Σίγουρα είναι αρκετά μεγάλος ο πληθυσμός που ασχολείται με τα μέσα και κανείς δεν μπορεί να προβλέψει που μπορεί να φτάσουμε στα επόμενα χρόνια αφού ο ρυθμός με τον οποίον δημιουργούνται καινούργια κοινωνικά δίκτυα είναι καταγιστικός. Ας ερευνήσουμε τα πιο δημοφιλή και να παρουσιάσουμε τρόπους με τους οποίους μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε στην εκπαίδευση.

3.2 Ιστοσελίδες κοινωνικών δικτύων

Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση κατά Zhang (2010) οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης συνήθως είναι ιστοσελίδες στο διαδίκτυο όπου ο χρήστης αλληλοεπιδρά και ανταλλάσει πληροφορίες με άλλους χρήστες. Τα πιο δημοφιλή στη χώρα μας κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook, Twitter και LinkedIn αποτελούν καθημερινή συνήθεια των νέων. Στις ιστοσελίδες αυτές, παιδιά, νέοι, αλλά και μεγαλύτεροι χρήστες μέσα από τα εικονικά τους προφίλ λειτουργούν διαδραστικά με άλλους χρήστες, δημοσιεύουν τις φωτογραφίες και τα βίντεό τους, γίνονται μέλη σε ομάδες κοινών ενδιαφερόντων (groups), δημοσιεύουν και ανταλλάσσουν τις καλλιτεχνικές τους δημιουργίες (μουσική, εικαστικά έργα κ.λπ.), επισκέπτονται σελίδες άλλων χρηστών και χρησιμοποιούν πλήθος εφαρμογών (κουίζ, παιχνίδια, κ.λπ.). Επίσης, τα ιστολόγια ορίζονται ως βασικά, δημόσια, προσβάσιμα προσωπικά ημερολόγια (Sim and Hew, 2010).

3.2.1 Facebook

Το δημοφιλέστερο κοινωνικό δίκτυο στο κόσμο αυτήν την στιγμή είναι το facebook. Είναι μία πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης που ιδρύθηκε το 2004 από τον Mark Zuckerberg. Αρχικά δικαίωμα συμμετοχής είχαν μόνο οι φοιτητές του Harvard αλλά αργότερα επεκτάθηκε και σε άλλα πανεπιστήμια και σήμερα σε όλο τον κόσμο. Το Facebook σήμερα έχει πάνω από 1 δισεκατομμύριο ενεργούς χρήστες, κατατάσσοντάς το έτσι ένα από τα δημοφιλέστερα web sites του πλανήτη.

Το Facebook προσφέρει ένα εξατομικευμένο προφίλ στον χρήστη, ενώ επιτρέπει την επικοινωνία, την ανταλλαγή πληροφοριών, δημιουργώντας μια λίστα φίλων, φωτογραφικό άλμπουμ, δημιουργία και συμμετοχή σε κοινωνικές ομάδες συμφερόντων – groups, καθώς και διάφορα είδη online παιχνιδιών. Οι χρήστες μπορούν να ανεβάσουν τις φωτογραφίες τους, να αποστείλουν μηνύματα, να συμμετάσχουν σε “chatroom”, να κάνουν “tag” τον εαυτό τους ή τους άλλους σε φωτογραφίες, να γράφουν στους τοίχους των φίλων και πολλά άλλα. Αυτά είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του Facebook.

Εικόνα 6: Αρχική σελίδα Facebook

3.2.1.1 Facebook στην εκπαίδευση

Το Facebook θεωρείται ως ένα ευνοϊκό εκπαιδευτικό εργαλείο, λόγω της δομής και των διαφόρων υπηρεσιών κοινής ωφελείας. Το Facebook υποστηρίζει τη συνεργατική μάθηση, τα άτομα καλλιεργούν την κριτική σκέψη και ενισχύεται η επικοινωνία και ο γραπτός λόγος. Σε αυτή τη μελέτη, η εκπαιδευτική χρήση του

Facebook εξετάζεται κάτω από τρία θέματα, την επικοινωνία, την συνεργασία και την ανταλλαγή υλικού.

Η εκπαιδευτική χρήση του Facebook για επικοινωνία συνίστανται σε δραστηριότητες, όπως η δημιουργία κοινωνικού δικτύου του σχολείου ή της τάξης και η δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών και τους εκπαιδευτές, διευκολύνοντας την συζήτηση στην τάξη, μετά τις ανακοινώσεις για μαθήματα και την ενημέρωση σχετικά με τους πόρους και τις συνδέσεις που σχετίζονται με τα μαθήματα. Μια άλλη περίπτωση μπορεί να είναι η εξής να αναρτώνται ανακοινώσεις για εκδρομές, σχολικές γιορτές, επισκέψεις σε μουσεία/θέατρα, συμμετοχές σε διαγωνισμούς, βραβεία μαθητών και διακρίσεις, κοινωνικές δράσεις του σχολείου κ.ά. Παράλληλα, μπορεί να γίνεται ανάρτηση φωτογραφιών και άλλου υλικού από όλες αυτές τις δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτόν γίνεται γνωστή στο ευρύ κοινό και ιδιαίτερα στους γονείς η κοινωνική δραστηριότητα του σχολείου.

Η εκπαιδευτική χρήση του Facebook για συνεργασία συνίστανται σε δραστηριότητες, όπως είναι τα άτομα να συμμετέχουν σε ακαδημαϊκές ομάδες που σχετίζονται με τα σχολεία, τα τμήματά τους ή τάξεις και να δημιουργούν τα έργα της ομάδας με την ανταλλαγή σχεδίων και ιδεών. Για παράδειγμα αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την δημιουργία μιας προσωπικής σελίδας ή “group” του εκπαιδευτή στα πλαίσια του μαθήματος και προσθέτοντας κάποιες φορές τις κατάλληλες ρυθμίσεις ασφαλείας να πρόσβασης έτσι ώστε μέσα από αυτό να αναλύονται και να γίνεται διαμοιρασμός ιδεών και των αποριών αλλά και των προβληματισμών των μαθητών για το μάθημα. Έτσι πάντα θα υπάρχει ανοιχτός διάυλος επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων.

Με τις δυνατότητες, όπως η μεταφόρτωση βίντεο και φωτογραφιών, και προσθέτοντας και ακολουθώντας τους συνδέσμους σε εξωτερικές πηγές ή σελίδες, παρέχει στους χρήστες του Facebook οπτικά υλικά και πόρους. Η εκπαιδευτική χρήση του Facebook για κοινή χρήση των πόρων και του υλικού αποτελείται από δραστηριότητες, όπως ανταλλαγή πολυμέσων, βίντεο, ακουστικού υλικού και άλλων. Ένα παράδειγμα Μετά το πέρας του κάθε μαθήματος μπορεί να αναρτάται στο χώρο κοινωνικής δικτύωσης του σχολείου ή της τάξης η ηχογραφημένη ή η βιντεοσκοπημένη διάλεξη του εκπαιδευτικού, οι σημειώσεις του μαθήματος και το συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό. Με τον

τρόπο αυτόν παρέχεται στους μαθητές η δυνατότητα να μελετούν το εκπαιδευτικό υλικό χωρίς χρονικούς περιορισμούς όποτε και όπου θέλουν να παρακολουθήσουν τη διάλεξη από την οποία απουσίασαν ή να εμπεδώσουν καλύτερα γνώσεις και πληροφορίες που δεν αφομοίωσαν καλά.

Τα κυριότερα οφέλη της χρήσης του Facebook για τους εκπαιδευόμενους είναι ότι διευκολύνει την ενεργητική συμμετοχή (Ellison et al., 2007), αναπτύσσεται η θετική συμπεριφορά κατά την διάρκεια της μάθησης και βελτιώνεται η ποιότητα μάθησης (Kirschner et al. 2010) οι εκπαιδευόμενοι δημιουργούν δικό τους ρυθμό μάθησης, χρησιμοποιώντας ειδικές εφαρμογές και εργαλεία (Hew, 2011). Καλλιεργείται η ανοχή και ο σεβασμός στη διαφορετικότητα (Young et al., 2009). Οι χρήστες του Facebook διαμοιράζονται στοιχεία εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στην παραδοσιακή τάξη τα οποία δημιουργούνται από την αλληλεπίδραση των χρηστών σε ένα καλά δομημένο κοινωνικό πλαίσιο μάθησης (Mason 2006). Τα οφέλη της χρήσης του Facebook για τους εκπαιδευτές είναι ότι εφαρμόζονται καινοτόμες παιδαγωγικές μέθοδοι με σκοπό την αύξηση ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων, αναπτύσσονται οι γνωστικές ικανότητες και οι δεξιότητες με σκοπό την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας. Επειδή το Facebook προσφέρει το κατάλληλο κοινωνικό, οργανωτικό και εννοιολογικό πλαίσιο (Hew, 2011), αποδέχεται τους εκπαιδευτές σαν καθοδηγητές (Schwartz, 2009).

Ορισμένες μελέτες πέρα από τα οφέλη που ανέδειξαν, παρουσίασαν και κάποια μειονεκτήματα. Η περίπτωση του O Hargadon (2009), τόνισε ότι στα κοινωνικά δίκτυα συχνά εμφανίζονται φαινόμενα όπως κακόβουλα σχόλια και ναρκισσισμός. Οι ανασταλτικοί παράγοντες που περιορίζουν την ικανότητα των εκπαιδευόμενων να συμμετέχουν σε συνεργατικά κοινωνικά περιβάλλοντα είναι α) η εξάρτηση των εκπαιδευόμενων από τον εκπαιδευτή είτε λόγω ανασφάλειας, είτε άγνοιας του γνωστικού αντικειμένου β) το άγχος, που πηγάζει από την χαμηλή αυτοπεποίθηση, την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής, την δυσπιστία γ) ο φόβος δημοσίευσης σκέψεων και απόψεων και δ) η κακή διαχείριση χρόνου του εκπαιδευόμενου. (Bartlett-Bragg, 2006).

Τελειώνοντας, θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε ότι είναι πιθανό να εμφανιστούν αντιδράσεις σχετικά με την επιλεγόμενη μέθοδο διδασκαλίας, τόσο από μαθητές, όσο από γονείς ή και από συναδέλφους οι οποίοι όπως είναι

φυσιολογικό μπορεί να αντιμετωπίσουν το εγχείρημα με δυσπιστία. Μολαταύτα, η σωστή θεωρητική θεμελίωση από μέρος του εκπαιδευτικού της όλης διαδικασίας, η επιβολή αυστηρών κανόνων σε ζητήματα ασφαλείας, η δημιουργία κανόνων δεοντολογίας και η ανάλυση και η παρουσίαση των θετικών αποτελεσμάτων σε κάθε βήμα που ολοκληρώνεται, θα του δώσουν ένα πλεονέκτημα στην προσπάθεια να κερδίσει και τους πιο δύσπιστους.

3.2.2 Twitter

Δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2006 από τον Jack Dorsey και δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου. Η υπηρεσία έγινε γρήγορα δημοφιλής και σήμερα έχει 500 εκατομμύρια χρήστες. Είναι ένας από τους δέκα πιο δημοφιλείς ιστοτόπους του διαδικτύου και είναι γνωστό σαν εφαρμογή (microblogging). Επιτρέπει στους χρήστες του να στέλνουν και να διαβάζουν σύντομα μηνύματα (μέχρι 140 χαρακτήρες), τα οποία ονομάζονται τουίτς (Tweets).

Η χρήση του είναι απλή και γρήγορη και αυτός είναι ο κυριότερος λόγος που έγινε τόσο δημοφιλής. Σήμερα υπολογίζεται πως 400.000.000 tweets γίνονται ημερησίως. Τα μηνύματα τα οποία στέλνουμε με οτιδήποτε περιεχόμενο (σκέψεις, ιδέες ερωτήσεις κ.λ.π) ονομάζεται Tweeting. Όταν επιλέγεις να ακολουθείς έναν άλλο Twitter χρήστη, τότε τα tweets του, δηλαδή τα μηνύματά του εμφανίζονται σε αντίστροφη χρονολογική σειρά στην αρχική Twitter σελίδα σου. Αρχικά πρέπει να βρεθούν οι «φίλοι» που θέλουμε να ακολουθήσουμε, μόλις το κάνουμε αυτό, θα αρχίσουμε να βλέπουμε τα μηνύματα τους στο λογαριασμό σας. Αυτό δε σημαίνει και το αντίστροφο (όπως σε κοινωνικά δίκτυα σαν το Facebook), για να βλέπουν και εκείνοι τα δικά σας μηνύματα θα πρέπει να ακολουθήσουν την ίδια διαδικασία εφόσον το επιθυμούν. Το Twitter λειτουργεί σαν ένα μέσο μετάδοσης, ως εργαλείο αναφοράς, όπως μια μηχανή αναζήτηση (Larson 2010).

3.2.2.1 Το Twitter στην εκπαίδευση

Το Twitter έχει τεράστια θεματολογία και αμεσότητα, έτσι δεν ήταν δυνατόν να μείνει αναξιοποίητο από την παγκόσμια εκπαιδευτική κοινότητα. Εκπαιδευτικοί παγκοσμίως ανακοινώνουν , παρουσιάζουν και ανταλλάσσουν τις ιδέες τους και μοιράζονται συνδέσμους όπως ιστοσελίδες, εργασίες, ομιλίες βίντεο και ότι άλλο μπορεί να θεωρηθεί χρήσιμο και αξιοποιήσιμο για την εκπαίδευση. Συμμετέχουν σε συζητήσεις , κάνουν ερωτήσεις και λαμβάνουν ταχύτατες απαντήσεις από συναδέλφους τους από όλο τον κόσμο.

Το Twitter είναι ένα κοινωνικό δίκτυο που μπορεί να αναπτυχθεί και να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς ως εργαλείο προσωπικής επαγγελματικής ανάπτυξης (Rego, 2010). Υπάρχουν αρκετοί τρόποι, για παράδειγμα μέσω της κοινοποίησης διαφόρων εκπαιδευτικών ιστοσελίδων και άρθρων σχετικά με την εκπαίδευση και την τεχνολογία, έτσι γίνονται γνωστοί στους υπόλοιπους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και τα αξιοποιούν άμεσα η όποια στιγμή θέλουν. Μια συζήτηση στο Twitter παρέχει την ευκαιρία γνωριμίας και με άλλους εκπαιδευτικούς που πιθανός να μοιράζονται τις ίδιες ανησυχίες στο παγκόσμιο χώρο του Twitter (Ray, 2010). Πρόσκληση για συμμετοχή σε ένα συνέδριο ή εργαστήριο ακόμα και για μια συζήτηση για ένα εκπαιδευτικό θέμα. Ένα νέο δυναμικό στοιχείο είναι η αλληλεπίδραση και συνεργασία μεταξύ σχολείων και χωρών.

Ορισμένα θετικά σημεία του κοινωνικού δικτύου Twitter κατά τον Renshaw(2009) είναι :

- Η δυνατότητα συνάντησης και επικοινωνίας με χιλιάδες εκπαιδευτικούς από όλο τον κόσμο, διαφορετικών ειδικοτήτων και βαθμίδων.
- Ταχύτητα ενημέρωσης γύρω από το τομέα του χρήστη.
- Πληθώρα συνδέσμων εκπαιδευτικού υλικού καθώς επίσης και αξιοποίηση πολλών πηγών και ιδεών.
- Διαφορετική μορφή συμμετοχής με συζήτηση και άμεσα ερωτήματα
- Εξασφάλιση ενός καλού ακροατηρίου.
- Ο έλεγχος που υπάρχει στο ποιος βρίσκεται στο δίκτυο του χρήστη και για πόσο (το μόνο που χρειάζεται είναι το πάτημα ενός κουμπιού «follow / unfollow»).

Δεν πρέπει να παραβλέψουμε και τα αρνητικά σημεία όπως :

- Στο Twitter υπάρχει η παγίδα της δημοτικότητας και έχει να κάνει με την ποσότητα των φίλων που ακλουθούν τον χρήστη και δεν έχει κανένα αποτέλεσμα στην λειτουργικότητα του.
- Παρουσιάζεται συχνά πρόβλημα με την συμμόρφωση προς τους κανόνες καλής συμπεριφοράς του twitter.
- Η ποσότητα των συνδέσμων αι των σελίδων που αναρτώνται μπορεί να μας οδηγήσει σε δυσκολία οργάνωσης όλων αυτών ή ακόμα και σε παραπληροφόρηση.
- Υπάρχει πάντα ο κίνδυνος του εθισμού και της κατάχρησης.

Συμπερασματικά το Twitter είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο που στο τομέα της εκπαίδευσης μπορεί να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς και για επαγγελματική ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού (Boss, 2011). Χωρίς να παραβλέπονται οι αρνητικές πλευρές του , έχει πολλές πιθανότητες να εξελιχθεί σε ένα δυναμικό βοηθητικό στοιχείο της διαρκούς επαγγελματικής ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού.

3.2.3 LinkedIn

Το LinkedIn είναι ένας ιστοχώρος επαγγελματικής κοινωνικής δικτύωσης. Ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 2002, αλλά ξεκίνησε επίσημα στις 5 Μαΐου του 2003. Τα εγγεγραμμένα μέλη του έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν το προσωπικό επαγγελματικό τους προφίλ, να συνδεθούν με άλλους χρήστες, να αναζητήσουν εργασία, αλλά και να δημιουργήσουν πελατολόγιο.

Σήμερα αριθμεί περίπου 225 εκατομμύρια χρήστες (Ιούνιος, 2013) και εκτείνεται σε περισσότερες από 200 χώρες. Υπάρχουν περίπου 3 εκατομμύρια σελίδες επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την Πανελλήνια ετήσια Έρευνα του 2012 για τη συμπεριφορά των χρηστών των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από το Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Εμπορίου- ELTRUN, του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, πάνω από 511.291 χρήστες του LinkedIn βρίσκονται στη Ελλάδα. Είναι

ένα δίκτυο το οποίο εστιάζει στη διασύνδεση επαγγελματιών, με σκοπό τη διεύρυνση του επαγγελματικού τους κύκλου, την ανταλλαγή γνώσεων και ιδεών και την αξιοποίηση νέων ευκαιριών καριέρας.

Έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα πως το LinkedIn είναι ένα γρήγορα αναπτυσσόμενο κοινωνικό μέσω στη χώρα μας λόγω της αύξησης της ανεργίας. Τα ποσοστά ανεργίας έχουν οδηγήσει πολλούς νέους να αξιοποιούν σελίδες που τους ενημερώνουν για νέες θέσεις εργασίας και για επιμορφωτικά σεμινάρια νέων τάσεων και αντικειμένων που ζητά η αγορά. Έτσι, πολλά άτομα, με προπτυχιακές ή και με μεταπτυχιακές σπουδές χρησιμοποιούν το LinkedIn ως μέσο ανεύρεσης εργασίας.

Το LinkedIn χαρακτηρίζεται από ποικίλες λειτουργίες (LinkedIn, 2013) με κυριότερες:

- δημιουργία και την παρουσίαση του προφίλ των μελών.
- δυνατότητα λεπτομερούς παρουσίασης προσωπικών πληροφοριών και ενδιαφερόντων καθώς και της εργασιακής εμπειρίας και του εκπαιδευτικού υπόβαθρου του καθενός.
- Παρέχει δικτύωση και αλληλεπίδραση με τα συνδεδεμένα μέλη.
- Δυνατότητα για δημοσίευση και το διαμοιρασμό αναρτήσεων, παρουσιάσεων, εργασιών.
- Δυνατότητα παροχής συστάσεων από συναδέλφους ή συνεργάτες και γενικότερα μέλη του δικτύου με τα οποία είναι κανείς συνδεδεμένος.

3.2.3.1 LinkedIn και εκπαίδευση

Το LinkedIn όπως παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια δείχνει να είναι ένα μέσω κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιείτε από νέους κυρίως, για εύρεση εργασίας και η καλύτερη ευκαιρία για να το μάθει κανείς εύκολα και γρήγορα είναι

το σχολείο ή το πανεπιστήμιο που προετοιμάζει τους μαθητές ή φοιτητές να ανταπεξέλθουν σε αυτό. Έτσι για τους εκπαιδευτές είναι ένα τρόπος να διδάξουν επαγγελματισμό, να δώσουν συμβουλές και κατευθύνσεις προς τους εκπαιδευόμενους.

Είναι κρίμα που οι σπουδαστές και μαθητές των επαγγελματικών λυκείων να απασχολούνται με το LinkedIn ελάχιστο χρόνο σε σχέση με αυτόν που αφιερώνουν στα υπόλοιπα διάσημα κοινωνικά δίκτυα που τους προσφέρουν συχνά μόνο διασκέδαση. Συγκεκριμένα οι φοιτητές (προπτυχιακοί/μεταπτυχιακοί) μπορούν σαν μέλη της κοινότητας του LinkedIn να λαμβάνουν με email ειδοποιήσεις για δουλειές που τους αφορούν ανάλογα πάντα με το προφίλ που έχουν δημιουργήσει. Η φοιτητική κοινότητα έχει τη δυνατότητα να βρει οποιαδήποτε ειδικότητα επαγγελματία επιθυμεί και φαντάζεται μέσα στο LinkedIn και φυσικά σαν κοινωνικό δίκτυο που είναι προσφέρει σύνδεση με άλλους χρήστες είτε φίλους, συναδέλφους, συμμαθητές ακόμα και συγγενείς!!

Σημαντικό πλεονέκτημα είναι η συλλογή συστάσεων από άλλους χρήστες ή εταιρίες γεγονός που αυξάνει την επισκεψιμότητα του προφίλ ενός φοιτητή αλλά και τις προτάσεις για επαγγελματικές συνεργασίες. Πρέπει κανείς να προσπαθεί να έχει αρκετές συστάσεις και καλές για να πετύχει το καλύτερο αποτέλεσμα. Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα εύρεσης εργασίας όχι μόνο στο πλαίσιο της χώρας διαμονής αλλά και σε άλλες χώρες του εξωτερικού μαζεύοντας πληροφορίες για την εκάστοτε θέση φυσικά μέσα από το LinkedIn.

3.2.4 Google Plus +

Στις 6 Δεκεμβρίου 2012 η Google ανακοίνωσε ότι 135 εκατομμύρια ενεργοί χρήστες ελέγχουν τα Google+ τους κάθε μήνα, από 100 εκατομμύρια στα μέσα Σεπτεμβρίου. Με απλά μαθηματικά, αυτό σημαίνει ότι το Google+ αυξάνεται με τον ρυθμό το Facebook διεκδικώντας μια θέση ανάμεσα στα πιο δημοφιλή sites κοινωνικής δικτύωσης.

Η Google μετά από κάποιες αποτυχημένες προσπάθειες κοινωνικών δικτύων (π.χ. Buzz, Wave κτλ.) δημιούργησε το Google plus με στόχο να

εδραιωθεί και να ανταγωνιστεί άλλα μεγάλα κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook, Twitter κτλ.

Η υπηρεσία αυτή της Google ξεκίνησε στις 28 Ιουνίου 2011, με τη δυνατότητα πρόσκλησης μόνο για δοκιμές. Την επόμενη μέρα, οι υπάρχοντες χρήστες είχαν τη δυνατότητα να προσκαλέσουν τους φίλους τους που ήταν άνω των 18 ετών, για να δημιουργήσουν τους δικούς τους λογαριασμούς. Δυστυχώς, όμως, η ζήτηση ήταν τόσο μεγάλη που η λειτουργία της υπηρεσίας αυτής αναστάλη. Στις 14 Ιούλη του 2011, η Google ανακοίνωσε ότι το Google+ είχε φτάσει 10 εκατομμύρια χρήστες μόλις δύο εβδομάδες μετά την έναρξη της "περιορισμένης" δοκιμαστικής περιόδου. Μέχρι το τέλος του χρόνου η Google+ είχε 90 εκατομμύρια χρήστες, με το μεγαλύτερο ποσοστό χρηστών από τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ινδία.

3.2.4.1 Το Google plus + στην εκπαίδευση

Μια βασική λειτουργία του Google+ είναι η δυνατότητα επικοινωνίας που παρέχει στους χρήστες. Η επικοινωνία μέσω αυτής της υπηρεσίας έχει περισσότερα πλεονεκτήματα από αυτή που παρέχουν άλλα WEB 2.0 εργαλεία, όπως για παράδειγμα τα Blogs.

Η επικοινωνία μέσω των blogs είναι περιορισμένη, υπό την έννοια ότι αφορά 2 συνήθως χρήστες (αυτόν που αναρτά κάποιο περιεχόμενο και αυτόν που κάνει κάποια σχόλια σε αυτό) και διότι δεν δίνει ελευθερία για μια πιο δυναμική επικοινωνία (γιατί περιορίζεται στη ροή των σχολίων). Το Google+ παρέχει τη δυνατότητα για επικοινωνία με μαθητές και γονείς σε πολλά επίπεδα, όπως αυτό της ανταπόκρισης και κάποιο υλικό, του διαμοιρασμού tests, της υποστήριξης φόρουμ για ερωτήσεις κ.ά. Επίσης ο λογαριασμός στη Google δίνει τη δυνατότητα για ένα πλήρες portfolio. Έτσι, υπάρχει πρόσβαση σε ημερολόγιο, στα Google Docs και φυσικά στο Google+. Ο συνδυασμός όλων αυτών των υπηρεσιών καθιστά τη Google εύχρηστη (ακόμη και από πλατφόρμες όπως το Moodle), κυρίως σε ό,τι αφορά τη μη τυπική μάθηση για διαμοιρασμό υλικού, συνεργατικές δραστηριότητες, ημερολόγιο ανάρτησης σημαντικών ημερομηνιών κ.λπ.

Άλλες παροχές που έχουμε από τον Google+ είναι :

- Δυνατότητα δημιουργίας μια Google+ σελίδα και να τη συνδέσετε με την ιστοσελίδα ή το ιστολόγιο του σχολείου σας.
- Δυνατότητα διοργάνωσης ενός Google+ γεγονός για το σχολείο, όπως μια βραδιά ποίησης, μια μουσική ή θεατρική παράσταση.
- Μπορούμε συνεργατικά να δούμε και να σχολιάσουμε κάποιο υλικό στο YouTube με τη χρήση των Google+ Hangouts.

3.3 Blogs

Ένα blog είναι μία ιστοσελίδα στην οποία τα μηνύματα δημοσιεύονται και εμφανίζονται με χρονολογική σειρά, με πρώτο το πιο πρόσφατο. Το περιεχόμενο των καταχωρήσεων μπορεί είναι οτιδήποτε, όπως νέα , πολιτικοκοινωνικός σχολιασμός, σχολιασμός των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των διασημοτήτων, προσωπικά ημερολόγια και ειδικά θέματα όπως τεχνολογία, μόδα, αθλητικά, τέχνες, γαστρονομία. Blogging ονομάζεται η διατήρηση και δημιουργία ενός άρθρου και κάθε μεμονωμένο σχόλιο η άρθρο ονομάζεται “post”.

Από που προήλθαν τα blog; Κανείς δεν ξέρει σίγουρα. Γύρω στα μέσα της δεκαετίας του 90 υπήρχαν μερικές ιστοσελίδες με links και με προσωπικά σχόλια που μπορούμε να τα θεωρήσουμε τα πρώτα blog. Το πραγματικό blogging άρχισε το 1999. Στην αρχή ήταν οργανωμένες οδηγίες περιήγησης στο internet για συγκεκριμένα θέματα, σιγά σιγά εξελίχθηκαν στα σημερινά "ημερολόγια" με το συνεχώς φρέσκο περιεχόμενο.

Εικόνα 7: Πλατφόρμες κατασκευής blog

Κύρια χαρακτηριστικά ενός Blog είναι ο τίτλος του, το κυρίως μέρος ο κορμός των Post, η πλάγια μπάρα εργαλείων, δυνατότητα σχολιασμού και προσθήκης ετικετών. Υπάρχουν αρκετές πλατφόρμες δωρεάν δημιουργίας blogs όπως:

<http://www.wordpress.com>

<http://www.blogger.com>

<http://www.typepad.com>

Σε κάθε περίπτωση τα blog αξίζουν τη προσοχή μας. Είτε σαν μόδα, είτε σαν ένας καινούργιος τρόπος επικοινωνίας στο internet Το μέλλον των blog διαφαίνεται λαμπρό καθώς το συνεχώς ανανεωμένο περιεχόμενο τα κάνει σημαντικά και για τους χρήστες του internet αλλά και για τις μηχανές αναζήτησης. Υπάρχουν πια πολλές εταιρίες που προσφέρουν online εργαλεία για τη δημιουργία blog και δωρεάν φιλοξενία, όπως και μηχανές αναζήτησης μόνο για blog περιεχόμενο.

3.3.1 Τα Blogs στην εκπαίδευση

Η κατασκευή ενός blog και η χρήση του για εκπαιδευτικούς σκοπούς αρχίζει να κάνει τις εμφανίσεις του όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια. Τα πλεονεκτήματα του να δημιουργήσεις, να διατηρήσεις και να σχολιάσεις είναι τόσο απλά και γρήγορα που βρίσκει συνεχώς υποστηρικτές.

Δεν είναι λίγοι οι εκπαιδευτικοί που επέλεξαν αυθόρμητα να χρησιμοποιήσουν αυτό το μέσο στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της τάξης τους. Η κατασκευή ενός ιστολογίου είναι ιδιαίτερα απλή, δεν κοστίζει τίποτα, και προσφέρει δυνατότητες προβολής και δημοσίευσης ακόμα και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η δημοσίευση ενός άρθρου επιτυγχάνεται με ένα κλικ του ποντικιού ενώ ακόμα απλούστερο είναι για έναν επισκέπτη του ιστολογίου να σχολιάσει κάποια δημοσίευση. Με ένα ιστολόγιο οι μαθητές μπορούν να στήσουν τη σχολική εφημερίδα τους, να την ανανεώνουν συχνά και να τροφοδοτούν τα άρθρα τους με δημιουργικές συζητήσεις, είτε μεταξύ τους, είτε και με συμμαθητές τους από άλλες τάξεις και σχολεία σε ολόκληρη τη χώρα.

Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τα ιστολόγια με δύο βασικούς τρόπους. Χρησιμοποιούν το ιστολόγιο είτε (α) σαν αποθήκη εκπαιδευτικού υλικού, είτε (β) σαν ηλεκτρονικό χώρο εργασίας και έκφρασης για τους μαθητές. Στη πρώτη περίπτωση, συσσωρεύουν εκπαιδευτικό υλικό (ασκήσεις, σημειώσεις, κλπ.) και το εκθέτουν προς σχολιασμό από μαθητές και συναδέλφους. Μέσα από αυτό το διάλογο, το υλικό διαδίδεται και βελτιώνεται. Στη δεύτερη και πιο διαδεδομένη περίπτωση, ο εκπαιδευτικός αναθέτει στους μαθητές μία σύνθετη ομαδική εργασία (project). Καθώς η ομάδα οργανώνεται, «πέφτει» η ιδέα του ιστολογίου, μέσα από το οποίο τα παιδιά θα ελέγχουν το υλικό που θα συγκεντρώνουν. Η δυνατότητα ομαδικής επεξεργασίας και επικοινωνίας που προσφέρει το ιστολόγιο, το κάνει ιδανικό για το συντονισμό της εργασίας, τουλάχιστον από ένα σημείο και πέρα. Αλλά και ο εκπαιδευτικός μπορεί να ελέγχει την πορεία εξέλιξης του έργου συνολικά και να παρεμβαίνει ισότιμα.

Η δημοσίευση αυτή δεν κοστίζει απολύτως τίποτα και αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό του ίδιου του μέσου. Τελικά, η εργασία που δημοσιεύεται σε ιστολόγιο δεν τερματίζει με τη λήξη της σχολικής χρονιάς. Το ιστολόγιο παραμένει

στον παγκόσμιο ιστό, ανοιχτό σε σχολιασμούς και συζητήσεις και συνεχίζει να διαδραματίζει τον εκπαιδευτικό του ρόλο τόσο προς τους μαθητές που το έφτιαξαν, όσο και προς άλλους (μαθητές άλλων σχολίων, επόμενες γενιές). Οι μαθητές που συμμετέχουν στην εργασία, αισθάνονται ικανοποίηση με την ολοκλήρωση και την τόσο ζωντανή παρουσίασή της, ενώ μαθαίνουν να συνεργάζονται και μάλιστα ηλεκτρονικά.

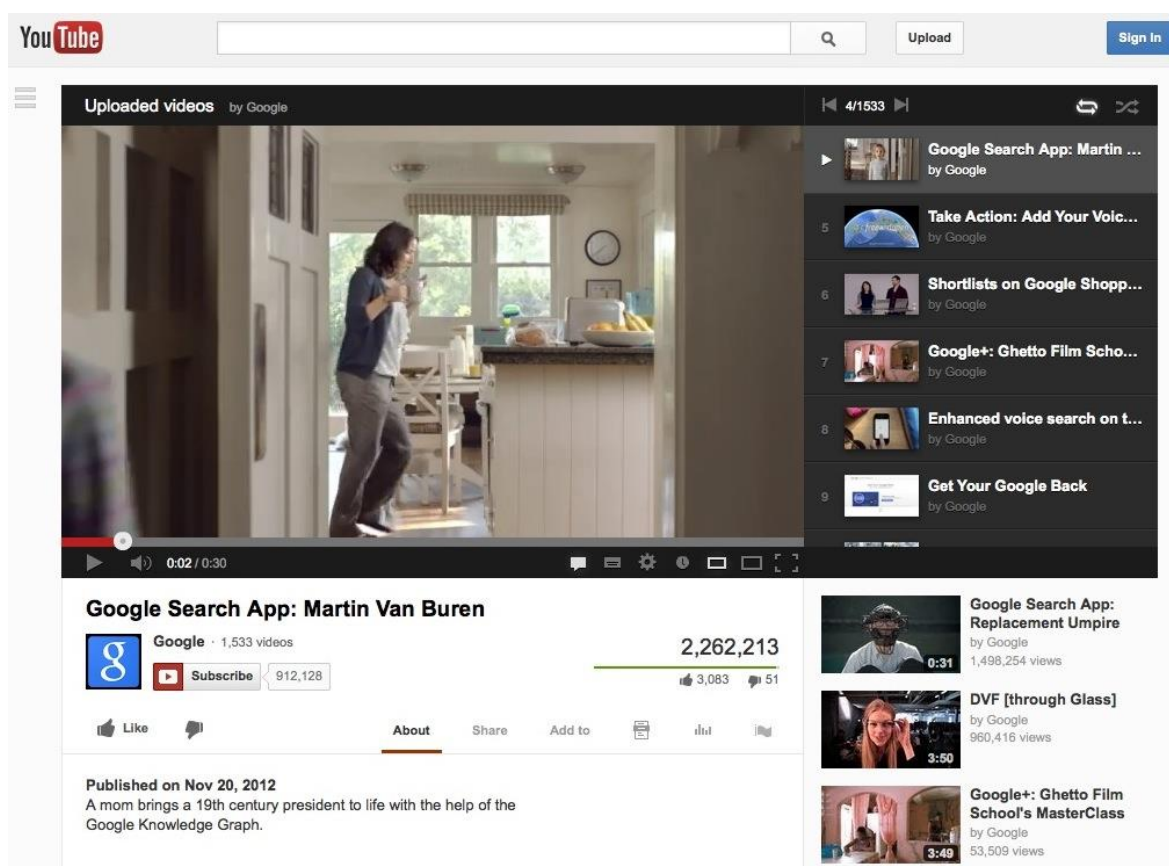
3.4 Κοινωνικά δίκτυα οπτικοακουστικού υλικού

Με την πάροδο των χρόνων και την ανάπτυξη διαφόρων κοινωνικών δικτύων, εμφανίστηκαν και τα πρώτα κοινωνικά δίκτυα που ξεφεύγουν από την λογική του blog και τις αναρτήσεις μεγάλων κειμένων. Με την δημοσίευση και σχολιασμό φωτογραφιών και βίντεο νέοι ορίζοντες δημιουργήθηκαν στο χώρο του διαδικτύου. Εμφανίστηκαν μέσα που έδωσαν νέα ώθηση στον διαμοιρασμό εικόνας και ήχου, διάφορα site όπως : το YouTube, Flickr και το Instagram μπήκανε για τα καλά στη ζωή μας τα τελευταία χρόνια.

3.4.1 YouTube

Το YouTube είναι μια ιστοσελίδα που μας δίνει την δυνατότητα να δημιουργήσουμε και να αναρτήσουμε στο διαδίκτυο αρχεία βίντεο. Δημιουργήθηκε το Φεβρουάριο του 2005 και το Νοέμβριο του 2006 ονομάστηκε από το περιοδικό Time "Invention of the Year 2006". Όλοι μπορούν να βλέπουν τις αποθηκευμένες ψηφιακές ταινίες και βίντεο και υπάρχει η δυνατότητα να σχολιάσουν ένα βίντεο ή να δηλώσουν αν τους αρέσει ένα βίντεο ή όχι.

Στο YouTube μπορεί να βρει κανείς με την βοήθεια αναζήτησης, προσωπικά βίντεο που δημοσίευσαν οποιοσδήποτε χρήστες, ακόμα μπορεί να παρακολουθήσει κάποια ταινία ή μουσικό βίντεο.

Εικόνα 8: YouTube

3.4.1.1 Το YouTube στην εκπαίδευση

Το YouTube είναι αποδεδειγμένα παγκοσμίως γνωστό σε όλο το πλανήτη. Παράλληλα είναι απλό στη χρήση και αρχίζει να γίνεται εκπαιδευτική πηγή για πολλούς μαθητές και φοιτητές. Σίγουρα η μάθηση μέσω πολυμέσων είναι πιο ευχάριστη και βρίσκει όσο περνούν τα χρόνια περισσότερους υποστηρικτές. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παρουσιάζουν ολόκληρη παρουσίαση μαθημάτων και οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν οποιαδήποτε στιγμή και από οποιαδήποτε γεωγραφικό μέρος του πλανήτη να έχουν πρόσβαση σε αυτό.

Το YouTube μας επιτρέπεται υλικό σε πολλές γλώσσες και σε διάφορα θέματα, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές των ξενόγλωσσων τμημάτων να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους στην ξένη γλώσσα. Η καταγραφή και βιντεοσκόπηση μαθημάτων είναι σήμερα συνηθισμένη. Ορισμένα πανεπιστήμια προσφέρουν βιντεοσκοπημένα μαθήματα ή ομιλίες μέσω της υπηρεσίας βίντεο YouTube (Armstrong & Franklin, 2008).

Εκτός από την προβολή βιντεοσκοπημένων μαθημάτων και συνδιαλέξεων, υπάρχουν και εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως το Stanford ή το Nova Southeastern στην Αμερική και το Πανεπιστήμιο του Cambridge στην Αγγλία, τα οποία χρησιμοποιούν κάποιες ιστοσελίδες διαμοιρασμού βίντεο, όπως το YoutubeEdu, ως εργαλείο προβολής των υπηρεσιών τους. Με αυτό τον τρόπο διευκολύνουν τους φοιτητές να εξοικειωθούν με το πανεπιστήμιο που θα φοιτήσουν. Το ίδιο θα μπορούσε να κάνει και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο για να γνωστοποιήσει τις υπηρεσίες του στο κοινό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα κοινωνικά δίκτυα έχουν μπει στη ζωή μας για τα καλά. Η πλειοψηφία των νέων χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα. Με τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης οι μαθητές «ανεβάζουν» αρχεία, φωτογραφίες και βίντεο, παίζουν online παιχνίδια, έρχονται σε επαφή με άτομα από όλο τον κόσμο, γίνονται μέλη ομάδων με τις οποίες μοιράζονται προσωπικές πεποιθήσεις και γενικότερα ενημερώνονται για ζητήματα που καλύπτουν κάθε πιθανό πεδίο ενδιαφερόντων τους. Μάλιστα οι δυνατότητες αυτές οδηγούν την παγκόσμια εκπαιδευτική κοινότητα να μιλά για την παιδαγωγική αξιοποίησή τους (Arragon, 2009), υπογραμμίζοντας τα οφέλη της μικτής μάθησης (blended learning).

4 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρακάτω έρευνα έγινε με σκοπό να ερωτηθούν οι συμμετέχοντες για τη χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση. Ερωτήθηκαν γενικά για τις προτιμήσεις τους σε ποια εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης απασχολούνται, την συχνότητα και το χρόνο που ξοδεύουν για αυτά , για ποιο λόγο δαπανούν το χρόνο τους για αυτά και πόσο σημαντικά είναι στην καθημερινότητα τους .

4.1 Μέθοδος έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη το Ιούνιο του 2013 στο μάθημα Πληροφορικής σε φοιτητές του Τμήματος Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, με σκοπό να μελετήσει την χρήση των εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης στην καθημερινότητα αλλά και στην εκπαίδευση από τους φοιτητές.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι η μελέτη περίπτωσης όπου συλλέχθηκαν κυρίως αριθμητικά δεδομένα και στατιστικά στοιχεία. Η χρήση του ερωτηματολογίου κρίθηκε ότι ήταν το πιο κατάλληλο εργαλείο συγκέντρωσης και εξυπηρέτησε καλύτερα την έρευνα αυτή. Για διευκόλυνση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ένα online ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε από τις έτοιμες φόρμες του Google docs. Το δείγμα αποτέλεσαν 20 φοιτητές του τμήματος αισθητικής.

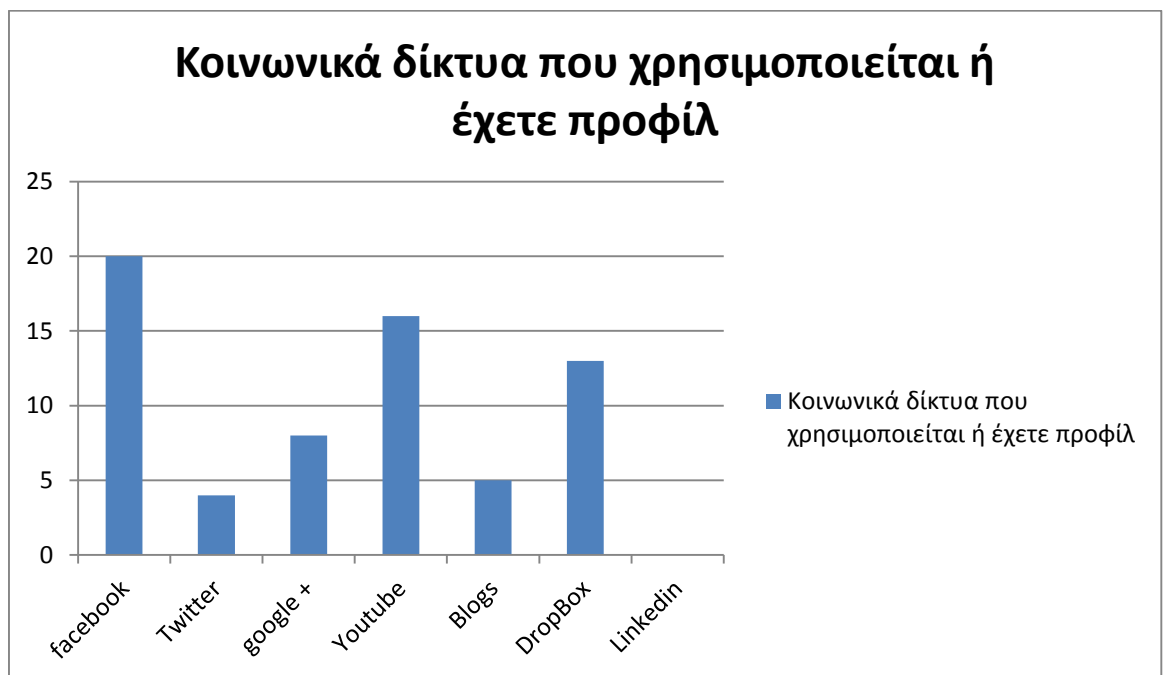
Το ερωτηματολόγιο περιείχε γενικές ερωτήσεις για τα ατομικά στοιχεία των φοιτητών, επίσης περιελάμβανε και ερωτήσεις για τα κοινωνικά δίκτυα γενικά αλλά και τι συγκεκριμένα έχουν τυχόν χρησιμοποιήσει για την εκπαίδευση τους.

4.2 Αποτελέσματα έρευνας

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 20-22 και βρίσκονται στο 3^ο έτος της φοίτησής τους. Το 95% των φοιτητών απάντησε ότι χρησιμοποιεί το διαδίκτυο καθημερινά για διάφορους λόγους κυρίως για επικοινωνία και διασκέδαση. Όλοι συνδέονται από το προσωπικό τους υπολογιστή, το 50% συνδέονται και από το κινητό τους. Το 55% των ερωτηθέντων απάντησε πως είναι μόνιμα συνδεδεμένο όλη την μέρα στο διαδίκτυο, το 35% είναι από 2 έως 5 ώρες και μόνο το 10% μπαίνει λιγότερο από 2 ώρες ή καθόλου.

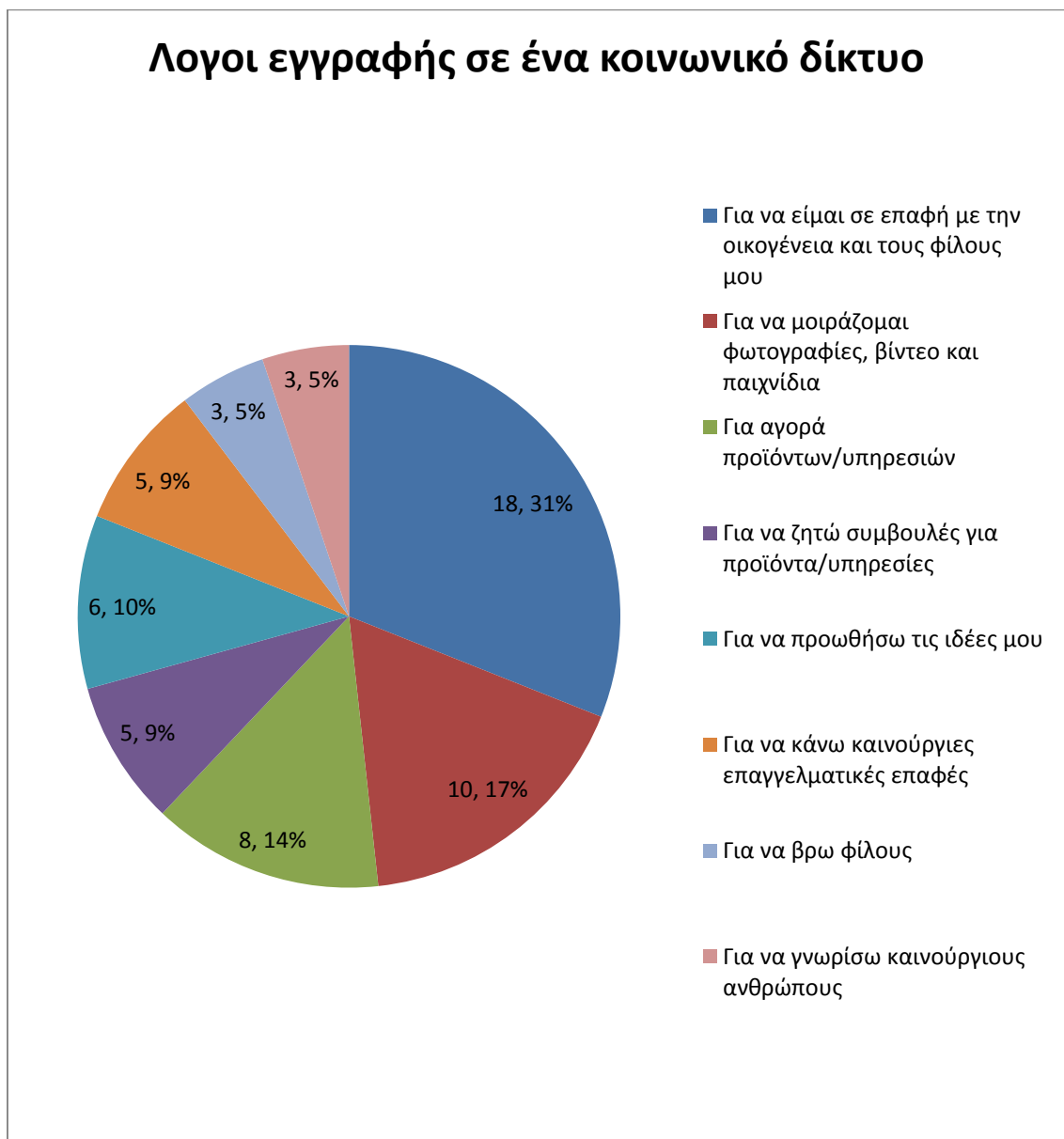
Στο ερώτημα αν είναι μέλος κάποιου κοινωνικού δικτύου σε ποσοστό 100% απάντησαν θετικά, μάλιστα παραπάνω από το 50% απάντησε πως είναι εγγεγραμμένο σε παραπάνω από ένα κοινωνικό δίκτυο.

Ζητήθηκε από τους φοιτητές να αναφέρουν το όνομα του κοινωνικού μέσου στο οποίο είναι μέλη (Σχήμα 9). Την μερίδα του λέοντος την έχει το Facebook με ποσοστό 100%. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως το YouTube βρίσκεται δεύτερο σε προτιμήσεις τους ενώ το Twitter ή LinkedIn δεν είναι τόσο δημοφιλές προς το παρόν.

Εικόνα 9: Κοινωνικά δίκτυα που χρησιμοποιούν

Ένα ποσοστό 70% θεωρεί τα κοινωνικά δίκτυα ως «μη αναγκαίο» στην ζωή τους αλλά παράλληλα είναι σημαντικά στη καθημερινότητα τους, αυτό μας δείχνει πόσο πολύ έχουν εισχώρηση στη ζωή μας και στην απλή καθημερινότητα μας τα κοινωνικά δίκτυα. Οι φοιτητές ρωτήθηκαν για τους λόγους που τους οδήγησαν να δημιουργήσουν προφίλ σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο. Οι ερωτώμενοι μπορούσαν να δώσουν παραπάνω από μια απάντηση: Το 31% απάντησε «Για να είμαι σε επαφή με την οικογένεια και τους φίλους μου», ενώ ένα 17% απάντησε πως χρησιμοποιεί τα κοινωνικά δίκτυα για να μοιράζεται φωτογραφίες και βίντεο .

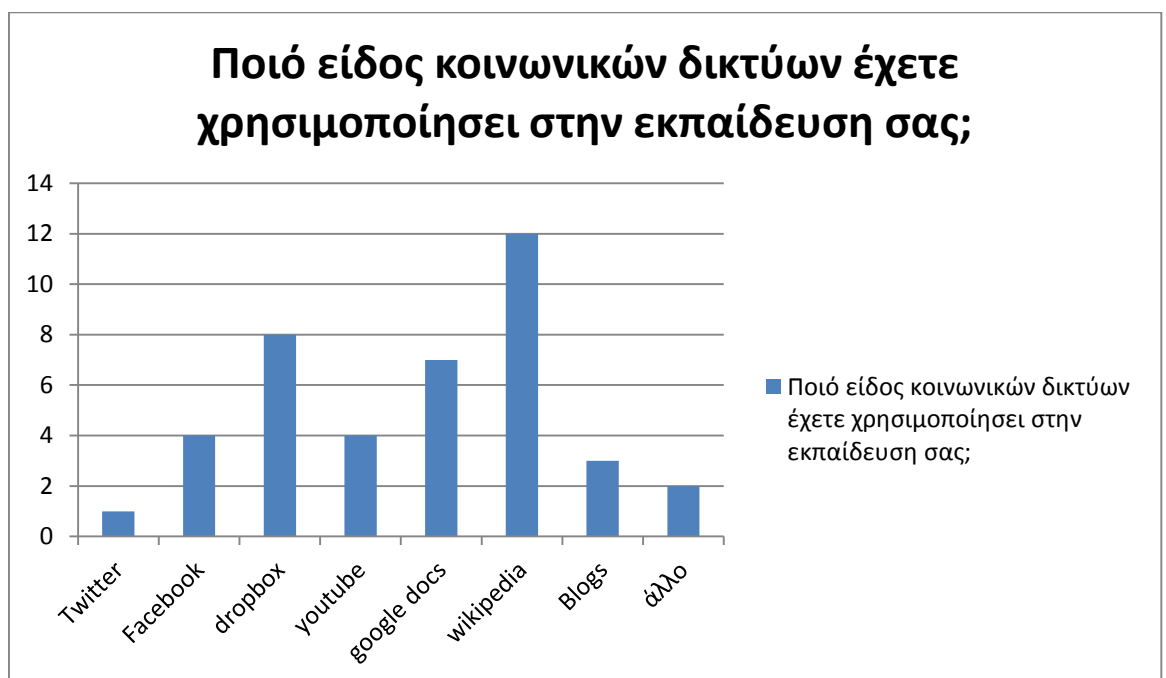

Εικόνα 10: Λόγοι εγγραφής σε ένα κοινωνικό δίκτυο

Μια σημαντική παράμετρος που αντλούμε από το ερωτηματολόγιο είναι ότι το 32% τον ερωτηθέντων στο προφίλ τους χρησιμοποιούν ψεύτικο όνομα , που μεταφράζεται πως 1 στους 3 δεν το εμπιστεύεται.

Στις ερωτήσεις για το ποια κοινωνικά δίκτυα τους έχουν βοηθήσει στην εκπαίδευση, σε τι βαθμό χρήσης τα αποτελέσματα που βγαίνουν είναι αρκετά μοιρασμένα. Συγκεκριμένα : ερώτημα “αν έχουν βοηθήσει τα κοινωνικά δίκτυα στο πεδίο της εκπαίδευσης σας” το 40% απαντάει πολύ ένα 30% μέτρια και ένα 30 % λίγο.

Μεγάλη ποικιλία απαντήσεων συναντάμε στο ερώτημα για το ποιο κοινωνικό δίκτυο έχουν χρησιμοποιήσει στην εκπαίδευση τους, εδώ οι ερωτώμενοι μπορούσαν να απαντήσουν σε παραπάνω από μια απάντηση και τα αποτελέσματα είναι όπως φαίνονται στο σχήμα παρακάτω (Σχήμα 11)

Εικόνα 11: Κοινωνικό δίκτυο που χρησιμοποιούν στην εκπαίδευση τους.

Φαίνεται πως αρκετοί είναι αυτοί που εμπιστεύονται το Wikipedia , ενώ τους είναι ιδιαίτερα δημοφιλή η χρήση του DropBox και οι ανέσεις που παρέχει το google docs .

4.2.1 Ανάλυση απαντήσεων

Βλέποντας τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο μπορούμε να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα παρόλο που το δείγμα μας είναι μικρό σε ποσότητα εύκολα παρατηρούμε κάποιες τάσεις των νέων ως προς τα κοινωνικά δίκτυα στο χώρο της εκπαίδευσης.

- Οι ερωτηθέντες είναι σε ηλικιακή ομάδα μεταξύ 20-22 χρονών.
- Χρησιμοποιούν το διαδίκτυο καθημερινά σχεδόν το 100% των ερωτηθέντων και μάλιστα ένα ποσοστό 50% αυτών συνδέεται και με τον προσωπικό υπολογιστή , αλλά και έχει πρόσβαση από το κινητό τηλέφωνο του.
- Όλοι οι ερωτηθέντες χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα καθημερινά, ενώ το 50% έχει λογαριασμούς (προφίλ) σε παραπάνω από ένα .
- Το θεωρούνε αρκετά χρήσιμο στην καθημερινότητα τους και παρόλα αυτά όχι αναγκαίο στη ζωή τους.
- Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, το οποία χρησιμοποιούν περισσότερο οι φοιτητές είναι το YouTube, το Facebook, το Dropbox, τα Blogs και το Google Docs.
- Οι κυριότεροι λόγοι που ξεκίνησαν να ασχολούνται με τα κοινωνικά δίκτυα είναι επικοινωνία με φιλικά τους άτομα και η αποστολή διαφόρων αρχείων πολυμέσων (φωτογραφίες, βίντεο) μεταξύ των φίλων τους.

Στις ερωτήσεις σχετικά με την χρήση των κοινωνικών δικτύων στην εκπαίδευση ,τους λόγους που τα χρησιμοποιούν και τον βαθμό ικανοποίηση τους μπορούμε να αντιληφθούμε τα εξής :

- Προτιμούν να χρησιμοποιούνται κοινωνικά μέσα δικτύωσης στην εκπαίδευση τους γιατί τα θεωρούν εύκολα, σύγχρονα και πολύ ευχάριστα

- Ένα μεγάλο ποσοστό του δηλώνει ότι είναι πολύ ικανοποιημένο η μέτρια ικανοποιημένο από την βοήθεια που τους παρέχουν στην γνώση.
- Πιστεύουν ότι το κοινωνικό μέσο ή και γενικά τα εργαλεία του WEB 2.0 που μπορούν να τους βοηθήσουν στην εκπαίδευση είναι το Wikipedia, το YouTube, το facebook, Google docs, τα blogs και το drop box
- Στις διάφορες κοινωνικές σελίδες όπως το facebook και το twitter 1 στους 3 δηλώνει ότι χρησιμοποιεί ψεύτικο προφίλ που δείχνει ότι δεν τα εμπιστεύονται απόλυτα αυτά τα μέσα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με κριτήριο το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που δόθηκε σε ένα τμήμα αισθητικής του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, για να ερευνηθούν οι προτιμήσεις τους ως προς τα κοινωνικά δίκτυα και το βαθμό ικανοποίησής τους, επίσης προσπαθήσαμε να δούμε σε τι βαθμό οι φοιτητές πιστεύουν ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση τους και ποια χρησιμεύουν οι ίδιοι στην διάρκεια των σπουδών τους.

5 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας έγινε μια έρευνα με ερωτηματολόγιο σε φοιτητές του τμήματος αισθητικής του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης και στόχο είχε, μια μελέτη με τις προτιμήσεις των φοιτητών για το αν χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα στην καθημερινότητα τους και σε τι βαθμό. Επίσης αναζητήθηκε κατά πόσο έχουν χρησιμοποιήσει τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης στην εκπαίδευση τους και αν έμειναν ικανοποιημένοι από την χρήση τους. Παρακάτω αναφέρονται κάποια από τα συμπεράσματα που βγαίνουν από την μελέτη των αποτελεσμάτων.

5.1 Συμπεράσματα έρευνας

Από την μελέτη που ακολούθησε πάνω στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου προκύπτουν κάποια συμπεράσματα χρήσιμα και μπορούν να χαρακτηριστούν ενδεικτικά για την τάση των εκπαιδευόμενων στη σημερινή εποχή.

Από τα πρώτα συμπεράσματα που προκύπτουν από το δείγμα είναι ότι σχεδόν όλοι καθημερινά ασχολούνται με τα κοινωνικά δίκτυα. Όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν πως καθημερινά αφιερώνουν κάποιες ώρες για ενασχόληση τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι δαπανούνε πολλές ώρες την μέρα ακόμα και όταν δεν βρίσκονται στο προσωπικό τους ηλεκτρονικό υπολογιστή μιας και με τα κινητά τελευταίας γενιάς έχουν πρόσβαση από οποιοδήποτε σημείο στο διαδίκτυο. Επίσης ένα σημαντικό στοιχείο που προκύπτει είναι ότι παρά την καθημερινή χρήση των κοινωνικών δικτύων συνεχίζουν να υποστηρίζουν ότι δεν είναι σημαντικά.

Τα κοινωνικά μέσα που χρησιμοποιούν περισσότερο είναι το YouTube, το Facebook, το Google Docs, τα Blogs, το Twitter, το Skype. Αρκετοί από τους ερωτηθέντες έχουν λογαριασμούς (προφίλ) σε παραπάνω από ένα κοινωνικό δίκτυο. Οι κυριότεροι λόγοι που ξεκίνησαν να ασχολούνται με τα κοινωνικά δίκτυα είναι επικοινωνία με φιλικά τους άτομα και η αποστολή διαφόρων αρχείων πολυμέσων (φωτογραφίες, βίντεο) μεταξύ των φίλων τους καθώς επίσης και η περιέργεια για τις δυνατότητες των εν λόγω εργαλείων. Θεωρούν ότι δεν είναι αξιόπιστα όσο αφορά την ασφάλεια των προσωπικών στοιχείων τους και πολλοί από αυτούς χρησιμοποιούν ψευδώνυμα για να δημιουργήσουν ένα ψεύτικο προφίλ.

Όσο αφορά την εκπαίδευση τους και τα κοινωνικά δίκτυα πιστεύουν ότι μπορούν τα εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης να βοηθήσουν στην εκπαίδευση και να την βελτιώσουν αρκετά. Θεωρούν ότι η ευκολία και η ευχρηστία που παρέχουν είναι ένας σημαντικός σύμμαχος για αυτήν την προσπάθεια.

Τα εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης που έχουν χρησιμοποιήσει στην εκπαίδευση τους είναι τα Google docs, το YouTube, το facebook, τα blogs, το drop box και η Wikipedia.

Ένα μεγάλο ποσοστό από το δείγμα των ερωτηθέντων δηλώνει ότι είναι πολύ ικανοποιημένο από την χρήση των εργαλείων αυτών και θα προτιμούσε περισσότερο ενασχόληση των δικτύων μέσα στο μάθημα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε μια παρουσίαση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των δυνατοτήτων αξιοποίησής τους στην εκπαίδευση. Αναπτύχθηκε και μελετήθηκε ο όρος κοινωνικά μέσα δικτύωσης, παρουσιάστηκαν τα είδη κατηγοριοποίησης τους και αναζητήθηκαν τρόποι αξιοποίησης τους στην εκπαίδευση. Μέσω της εφαρμογής ενός ερωτηματολόγιου σε ένα δείγμα φοιτητών του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης ρωτήθηκε ο ρόλος των κοινωνικών δικτύων στη ζωή και στο χώρο της εκπαίδευσης τους, με προτιμήσεις και αναφορές σε διάφορα δίκτυα που δημιούργησαν και χρησιμοποίησαν με το δικό τους προφίλ.

Γενικά τα πανεπιστήμια πρωτίστως αλλά και τα σχολεία γενικά καλούνται να εκσυγχρονίσουν τις υπηρεσίες τους και να ακολουθήσουν τις εξελίξεις στο

ρεύμα της εποχής και για να γίνει αυτό οφείλουν να θέσουν την τεχνολογία και τις ψηφιακές υπηρεσίες ως πρώτη προτεραιότητα. Οι αλλαγές που έχουν επιφέρει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθιστούν αναγκαία την εξοικείωση του εκπαιδευτικού προσωπικού με τις νέες τεχνολογίες, αφενός για να συμβαδίζουν με το πνεύμα της εποχής και αφετέρου για να είναι σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες των φοιτητών, προσφέροντας μια πιο σύγχρονη και συνάμα αποτελεσματική και ουσιαστική τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σήμερα τα κοινωνικά δίκτυα αρχίζουν και εισβάλουν ολοένα και περισσότερο στην εκπαίδευση, αλλάζοντας με αυτό τον τρόπο, το γνωστό παραδοσιακό τρόπο εκπαίδευσης. Ακόμη, βάση όσων έχουν αναφερθεί, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η χρήση τους βοηθά εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους, αφενός, στο να ανακαλύψουν νέες μορφές επικοινωνίας και συνεργασίας πέρα από τους περιορισμούς της επίσημης εκπαίδευσης και, αφετέρου, να συνδέσουν το σχολικό με το προσωπικό τους περιβάλλον. Τα οφέλη της χρήσης των κοινωνικών δικτύων μπορούν να είναι πολλά, αρκούν να οριστούν κάποιοι αρχικοί κανόνες ανάμεσα στο εκπαιδευτή και στον εκπαιδευόμενο που θα προστατεύσουν αυτό τον τρόπο μάθησης.

Κατά την διάρκεια του μαθήματος μέσω ενός κοινωνικού δικτύου, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να καθορίσει κανόνες για την ορθή λειτουργία της τάξης, διότι, η ενεργή συμμετοχή και συμβολή του καθηγητή είναι σημαντική στο να διατηρηθεί η συμμετοχή και τα κίνητρα των μαθητών στις διαδικτυακές συζητήσεις (Anderson et al., 2001). Από την άλλη οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να είναι προσεχτικοί γιατί δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που οι νέοι εκθέτουν άκριτα τα προσωπικά τους δεδομένα στο διαδίκτυο και κατά συνέπεια υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να εκτεθούν με «όχι καλό» τρόπο στη δημοσιότητα και να έχουν προβλήματα στην προσωπική τους ζωή.

Η χρήση των κοινωνικών δικτύων σε εκπαιδευτικό και διδακτικό πλαίσιο μπορεί να θεωρηθεί ως δυνητικά ισχυρή ιδέα μόνο και μόνο επειδή οι μαθητές περνούν πολύ χρόνο σε αυτές τις online δραστηριότητες δικτύωσης. Πράγματι υπάρχουν πολλά «αλλά» και πιθανοί κίνδυνοι αλλά τολμώ να πω ότι τα κοινωνικά δίκτυα είναι ένα ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο που αν μη τι άλλο αξίζει να το δοκιμάσουμε...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Βαγγελάτος, Α. (2010). Τα κοινωνικά δίκτυα στο σχολείο του σήμερα, διαθέσιμο στο: http://www.etpe.gr/files/proceedings/26/1286266508_44.pdf

Ζαχαρής Χ. (2011), διπλωματική μελέτη «Η επίδραση των online κοινωνικών δικτύων στην συμπεριφορά καταναλωτή», Πάτρα.

Καζάζη Μ. (2008), «Ανθρώπινες σχέσεις και επικοινωνία» , δεύτερη έκδοση, εκδόσεις Έλλην, Αθήνα.

Κίργινας Σ. (2012) περιοδικό: «Εκπαίδευση ενηλίκων», άρθρο: «Κοινωνικά δίκτυα στην εκπαίδευση» σελ. 22-23.

Μωυσής Α. Μπουντουρίδης: «Μία εισαγωγή στην ανάλυση των κοινωνικών δικτύων», Πανεπιστήμιο Πατρών, Μάιος 2004.

Παπαηλιού, Ν. (2007). Κοινωνικά δίκτυα & ανάλυση κοινωνικών δικτύων .Μονάδα Διοίκησης Πληροφοριακών Συστημάτων, ΕΠΙΣΕΥ.

Χατζηδημητρίου Α. (2010) περιοδικό «health Advance» , άρθρο: «Η σημασία της επικοινωνίας στη σχέση μας» , ενότητα: «Σχέσεις και επικοινωνία». Σελ. 13-15.

Ξένα

Anderson, P. (2007). What is Web 2.0? Ideas, technologies and implications for education. JISCTechnology and Standards Watch. Février.

Retrieved 18 Νοεμβρίου 2009
from: <http://www.iisc.ac.uk/media/documents/techwatch/tsw0701b.pdf>

Bard, M. (2010). 15 Categories of Social Media. Retrieved 14/10/2010 from
<http://www.mirabard.com/2010/02/15-categories-of-social-media/>.

Bosch, T. E.(2009). Using online social networking for teaching and learning: Facebook use at the University of Cape Town. Communication, 35, pp.: 185–200 Retrieved στις 10/12/2011 from
https://my.unisa.ac.za/portal/tool/bcd8bbc9b8e041df80417c1c71935f77/contents/faculties/humanities/comm/docs/Comunicatio_vol35_2_2009.pdf#page=3

Boss, S. (2011). Twittering, Not Frittering: Professional Development in 140 Characters. Retrieved on 24 April, 2011 from: <http://www.edutopia.org/twitter-professional-development-technology-microblogging>.

Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: definition, history, and scholarship . Michigan State University.

Johnson, L. F. and Smith, R. S. (2006). Horizon Report. Austin, TX: The New Media Consortium, 2006. Retrieved 19/11/2010, from
<http://www.nmc.org/horizon>

Hargadon, S. (March 4, 2008). *Web 2.0 is the future of education* [web log comment]. Retrieved from <http://www.stevehargadon.com/2008/03/web-20-is-future-ofeducation.html>

Hanneman R : «Introduction to Social Network Methods», University of California, 2005.

Haynie W. , Peterson R. (1999), "Τεχνολογία της επικοινωνίας", Μακεδονικές εκδόσεις, Θεσσαλονίκη.

Haythornthwaite C. (2005), "Social Networks and Internet Connectivity Effects" pp. 125-147.

Loreal Lynch, (2011). Social Media as a teaching tool: 9 cool examples. Available at: <http://www.schools.com/articles/teacher-facebook.html>.

Mazman S. G., Usluel Y. K.,(2010). Modeling educational usage of Facebook.Computers & Education 55, pp.444-453 Elsevier. Retrieved 10/04/2011 from: <http://www.mendeley.com/research/modeling-educational-usage-facebook-16/>

Garrison, D.R., Anderson, T. & Archer W., 2000. *Critical Inquiry in a text-based environment: computer conferencing in Higher Education*. The Internet & Higher Education, pp. 87-105.

OECD (2008). New Millennium Learners. Initial findings on the effects of digital technologies on school-age learners. Paper presented at the 2008 OECD/CERI International Conference "Learning in the 21st Century: Research, Innovation and Policy". Paris, 15-16 May 2008, p.1-27. Retrieved November 27, 2010, from <http://www.oecd.org/dataoecd/39/51/40554230.pdf>

Owen, M., Grant, L., Sayers, S., & Facer, K. (2006). Social software and learning. *Opening Education, FutureLab, 44*, 1-36. Retrieved November 27, 2010, from http://www.futurelab.org.uk/research/opening_education/social_software_01.htm

Rovai, A.P., 2002. *Development of an instrument to sense of community, perceived cognitive learning & persistence in asynchronous learning networks*. The Internet & Higher Education, pp. 319-332.

Safran, C. (2010). Social Media in Education, Institute for Information Systems and Computer Media Graz University of Technology. Retrieved 10/11/2010 from http://www.icm.tu-graz.ac.at/thesis/thesis_csafran_diss.pdf

Sawchuk, S. (2008). Teacher Tool Mimics Social-Networking sites. Educational Week , August 2008.

Schweitzer, K. (2010). 30 Twitter tips for teachers, Retrieved on 15 January, 2011, from: <http://www.soyouwanttoteach.com/30-twitter-tips-for-teachers/>.

Socol, I. (2010). How Social Networking Liberates Teachers . Retrieved 20 May from <http://speedchange.blogspot.com/2010/03/how-social-networking-liberates.html>

Walker, K.N. & MacBride, A. & Vachon, M.L.S. (1977). Social support networks and the crisis of bereavement. Social Science and Medicine, pp.35-41.

Yang,Y., *Using the Facebook group as a learning management system:An exploration study*. British Journal of Educational Technology, Volume 43, Issue 3, May 2012,pp. 428-438.

Zhang, J. (2010). Social media and distance education. Retrieved 18/11/2010, from <http://deoracle.org/online-pedagogy/emerging-technologies/social-media-and-distance-education.html?PHPSESSID=adb9b0c9f094d0d923de6f3b3f65ef7a>.